

Eivind Magnus Færøy Krag og Raymond Sauvage

Arkeologisk undersøkelse av to gravrøyser, Kjelklia industriområde, Aure kommune, Møre og Romsdal.

**NTNU Vitenskapsmuseet
arkeologisk rapport 2018-22**

NTNU Vitenskapsmuseet arkeologisk rapport 2018:22

Eivind Magnus Færøy Krag og Raymond Sauvage

Arkeologisk undersøkelse av to gravrøyser, Kjelklia industriområde, Aure kommune, Møre og Romsdal

NTNU Vitenskapsmuseet arkeologisk rapport

Dette er en elektronisk serie fra 2014. Serien er ikke periodisk, og antall nummer varierer per år. Rapportserien benyttes ved endelig rapportering fra prosjekter eller utredninger, der det også forutsettes en mer grundig faglig bearbeidelse.

Tidligere utgivelser: <http://www.ntnu.no/vitenskapsmuseet/publikasjoner>

Krag, E.M.F. og Sauvage, R. 2018: NTNU Vitenskapsmuseet arkeologisk rapport 2018:22. Arkeologisk undersøkelse av to gravrøyser, Kjelklia industriområde, Aure kommune, Møre og Romsdal.

Trondheim, desember 2018

Utgiver

NTNU Vitenskapsmuseet
Institutt for arkeologi og kulturhistorie
7491 Trondheim
Telefon: 73 59 21 16/73 59 21 45
e-post: post@vm.ntnu.no

Ansvarlig signatur

Bernt Rundberget (instituttleder)

Kvalitetssikret av

Ellen Grav Ellingsen (serieredaktør)

Publiseringstype

Digitalt dokument (pdf)

Forsidefoto

Frøde graver røys ID 121, Da_62406_014, Foto: Eivind M. F. Krag, NTNU Vitenskapsmuseet

www.ntnu.no/vitenskapsmuseet

ISBN 978-82-8322-161-6
ISSN 2387-3965

Sammendrag

Krag, E.M.F. og Sauvage, R. 2018: NTNU Vitenskapsmuseet arkeologisk rapport 2018:22. Arkeologisk undersøkelse av to gravrøyser, Kjelklia industriområde, Aure kommune, Møre og Romsdal.

I forbindelse med bygging av nytt kommunalt pumpehus i Kjelklia industriområde ble det utført arkeologiske undersøkelser av to røyser i 2017. I den ene røysa ble det funnet brent dyrebein spredt i hele anleggets dybde. En kokegrop var anlagt helt inntil kanten av røysa. I den andre ble det funnet noen få, ikke artsbestemte, fragmenter av brent bein på bunnen av anlegget. Bein fra første røysa er datert til merovingertiden. Bein fra den andre røysa, samt trekull fra kokegropen er datert til sen merovingertid/tidlig vikingtid. Dateringen fra kokegropen er sammenfallende med sistnevnte.

Nøkkelord: Røys – Merovingertid – Vikingtid – Kokegrop

Eivind Magnus Færøy Krag og Raymond Sauvage, NTNU Vitenskapsmuseet, Institutt for arkeologi og kulturhistorie, NO-7491 Trondheim.

Summary

Krag, E.M.F. og Sauvage, R. 2018: NTNU Vitenskapsmuseet arkeologisk rapport 2018:22. Arkeologisk utgravning av to gravrøyser, Kjelklia industriområde, Aure kommune, Møre og Romsdal

Because of the construction of a new municipal pump house in the Kjelklia industrial area, archaeological investigations of two cairns were carried out in 2017. Fragments of burnt animal bone were found scattered throughout one of the cairns. A cooking pit was found right next to the cairn. A few non-species-determined fragments of burned bones were found at the bottom of the other cairn. Bones from the first cairn are dated to the late Germanic Iron Age. Bones from the second cairn, as well as charcoal from the cooking pit, is dated to the late Germanic Iron Age /early Viking Age.

Key words: Cairn – Cooking pit – late Germanic Iron Age – Viking Age

Eivind Magnus Færøy Krag and Raymond Sauvage, NTNU University Museum, Institute of Archaeology and Cultural History, NO-7491 Trondheim.

Arkivreferanser

Arkeologisk utgravning av to gravrøyser, Kjelklia industriområde, Aure kommune, Møre og Romsdal

Intrasisnr	2017_84
AskeladdenID	162662
Saksnummer (ePhorte)	2013/8015
Aksesjonsnummer	2017/84
Tilvekstnr	T27778, T27779, T27780
Fotonr	Da_62406-62416
Kartskapnr	11114

Fylke	Møre og Romsdal
Kommune	Aure
Gårdsnavn	Vaag
Gårdsnummer	35
Lokalitet	Kjelklia industriområde
Kulturminnetype	Gravminne
Datering	Merovingertid, vikingtid

Innhold

Sammendrag.....	4
Summary.....	5
Arkivreferanser.....	6
1 Bakgrunn for undersøkelsen.....	9
1.1 Områdebeskrivelse.....	10
1.2 Kulturhistorisk bakgrunn og tidligere registreringer.....	11
1.2.1 Andre kulturminner i nærområdet.....	11
2 Undersøkelsens rammer.....	13
2.1 Tid, deltagere.....	13
2.2 Problemstillinger.....	13
2.3 Metode.....	13
2.4 Dokumentasjon.....	14
2.5 Formidling.....	15
3 Gjennomføring av utgravingsprosjektet.....	16
3.1 Beskrivelse av lokaliteten.....	16
3.1.1 Røys ID 101 (Askeladden ID 162662-2).....	18
3.1.2 Røys ID 121 (Askeladden ID 162662-1).....	26
3.1.3 Kokegrop ID 1623.....	32
4 Funnmateriale.....	33
4.1 Funn røys ID 101 (T27778).....	33
4.1.1 Gjenstandsfunn røys ID 101.....	33
4.1.2 Beifunn røys ID 101.....	33
4.2 Funn Røys ID 121 (T27779).....	35
4.2.1 Gjenstandsfunn røys ID 121.....	35
4.2.2 Beifunn røys ID 121.....	35
4.3 Osteologisk analyse.....	35
4.3.1 Osteologisk analyse av brent bein fra Røys ID 101.....	36
4.4 14C-Dateringer.....	38
4.5 Naturvitenskaplige prøver og analyser.....	38
5 Resultater.....	39
6 Litteratur.....	40
7 Vedlegg.....	41

Figurer og tabeller

Figur 1: Periodetabell.	9
Figur 2. Lokaliseringskart.	10
Figur 3. Dronefoto av området. Rød ring markerer lokaliteten.	11
Figur 4. Kart over kulturminner i nærområdet.	12
Figur 5. Arbeidsbilde. Frode og Kari graver motstående kvadranter i Røys 101.	14
Figur 6. Faktaboks lok 1	16
Figur 7. Dronefoto av lokaliteten.	17
Figur 8. DEM av lokaliteten ved prosjektets oppstart.	17
Figur 9. DEM av Røys 101 før fjerning av påførte masser.	19
Figur 10. Røys 101 under rensing..	19
Figur 11. DEM av Røys 101 etter fjerning av påførte masser.	20
Figur 12. Ortomosaikk av Røys 101 etter fjerning av påførte masser.	20
Figur 13. Mulig kantmarkering i Røys 101.	21
Figur 14. Arbeidsbilder, Røys 101.	22
Figur 15. Ortomosaikk av Røys 101 etter utgraving av nordøstre og sørvestre kvadranter.	23
Figur 16. Profiltegninger Røys 101.	24
Figur 17. Profilfoto, Røys 101.	25
Figur 18. Røys 121 ferdig undersøkt..	26
Figur 19. DEM av Røys 121 etter grovavtorving.	27
Figur 20. Ortomosaikk av Røys 121 etter grovavtorving.	27
Figur 21. Ortomosaikk av ferdig gravd Røys 121.	28
Figur 22. SV (til venstre) og NØ kvadranter under utgravning.	28
Figur 23. Profiltegninger, Røys 121.	30
Figur 24. Profilfoto, Røys 121.	31
Figur 25. Profiltegning av kokegrop 1623.	32
Figur 26. Kari måler inn kokegrop 1623.	32
Figur 27. Brent bein i profil 1671.	34
Figur 28. Spredningskart over brent bein funnet i og ved Røys ID 101. Figur:	34
Figur 29. Spredning av brent bein funnet i røys ID 121.	35
Tabell 1. Sammenstilling av lag tildelt Intrasis-ID fra profiler, Røys 101.	23
Tabell 2. Sammenstilling av lag tildelt Intrasis-ID fra profiler, Røys 121.	29
Tabell 3. Oversikt artsbestemmelse brent bein.	36
Tabell 4. Osteologisk analyse av bein fra Røys 101.	36
Tabell 5. ¹⁴ C-dateringer	38

1 Bakgrunn for undersøkelsen

Gravfeltet på Kjelklia ble oppdaget i 1996 da Aure kommune oppdaget to gravrøyser (id. 162662) inne på et område som tidligere var regulert til industri. Disse røysene fikk benevnelsen A og B og er gjenstand for undersøkelse i denne rapporten. Røysene ble oppdaget da et område var avtorvet maskinelt for å sette opp et lagerbygg. Ved fylkeskommunens befaring ble det konstatert at de to røysene var del av et større felt (id. 122958) med minimum 41 gravrøyser, som strakte seg mot nordøst fra de to røysene som ble oppdaget først. NTNU Vitenskapsmuseet gav 29.11.1999 (som rette myndighet på tidspunktet) dispensasjon fra kulturminneloven etter § 8.1, med vilkår om utgraving for de to gravrøysene, til utbyggingsformål på Kjelklia industriområde. Februar 2000 varslet Aure kommune Vitenskapsmuseet pr. telefon om at de av økonomiske årsaker valgte å utsette videre arbeid med saken til et senere tidspunkt. Først Mai 2013 ble det bestilt arkeologiske undersøkelser av røysene gjennom forespørsel om vedtak om omfang og kostnader (Lov om kulturminner § 10). NTNU Vitenskapsmuseet utarbeidet da et prosjekt for gjennomføring av arkeologiske undersøkelser. Etter forespørsel fra Aure kommune ble de arkeologiske utgravingene gjennomført i 2017.

Steinalder
Eldre steinalder (9200-1800 f.Kr.)
Yngre steinalder (4000-1800 f.Kr.)
Bronsealder
Eldre bronsealder (1700-1100 f.Kr.)
Yngre bronsealder (1100-500 f.Kr.)
Jernalder
Eldre jernalder (500 f.Kr. – 575 e.Kr.)
<i>Førromersk jernalder (500 f.Kr.-0)</i>
<i>Romertid (0-400 e.kr.)</i>
<i>Folkevandringstid (400-575 e.Kr.)</i>
Yngre jernalder (575-1030 e.Kr.)
<i>Merovingertid (575-800 e.Kr.)</i>
<i>Vikingetid (800-1030 e.Kr.)</i>
Middelalder
Tidlig Middelalder (1030 – 1130)
Høymiddelalder (1130 – 1350)
Senmiddelalder (1350 -1537)
Nyere tid (1537 - nåtid)

Figur 1: Periodetabell. Illustrasjon: NTNU Vitenskapsmuseet

1.1 Områdebeskrivelse

Røysene lå side ved side, på et høydedrag lokalt kjent som Tingstad/Tingstadhøgda som tilhører gården Våg. Høydedraget ligger mellom bygdene Aure og Våg. Det meste av høydedraget utgjøres av en flate som i dag delvis er bevokst med skog, delvis er nedbygd av industriområdet Kjelklia. De utgravde røysene lå på en liten bevart landholme i industriområdet, og det omkringliggende arealet var ødelagt i forbindelse tidligere omtalt opparbeiding av tomter til industriområdet.

Figur 2. Lokaliseringskart. Figur: Eivind M. F. Krag, NTNU Vitenskapsmuseet

Figur 3. Dronefoto av området. Rød ring markerer lokaliteten. Gravfelt ID 122958 ligger i skogen i forgrunnen, på begge sider av vegen. Tatt mot V. Da62408_004. Foto: Raymond Sauvage, NTNU Vitenskapsmuseet

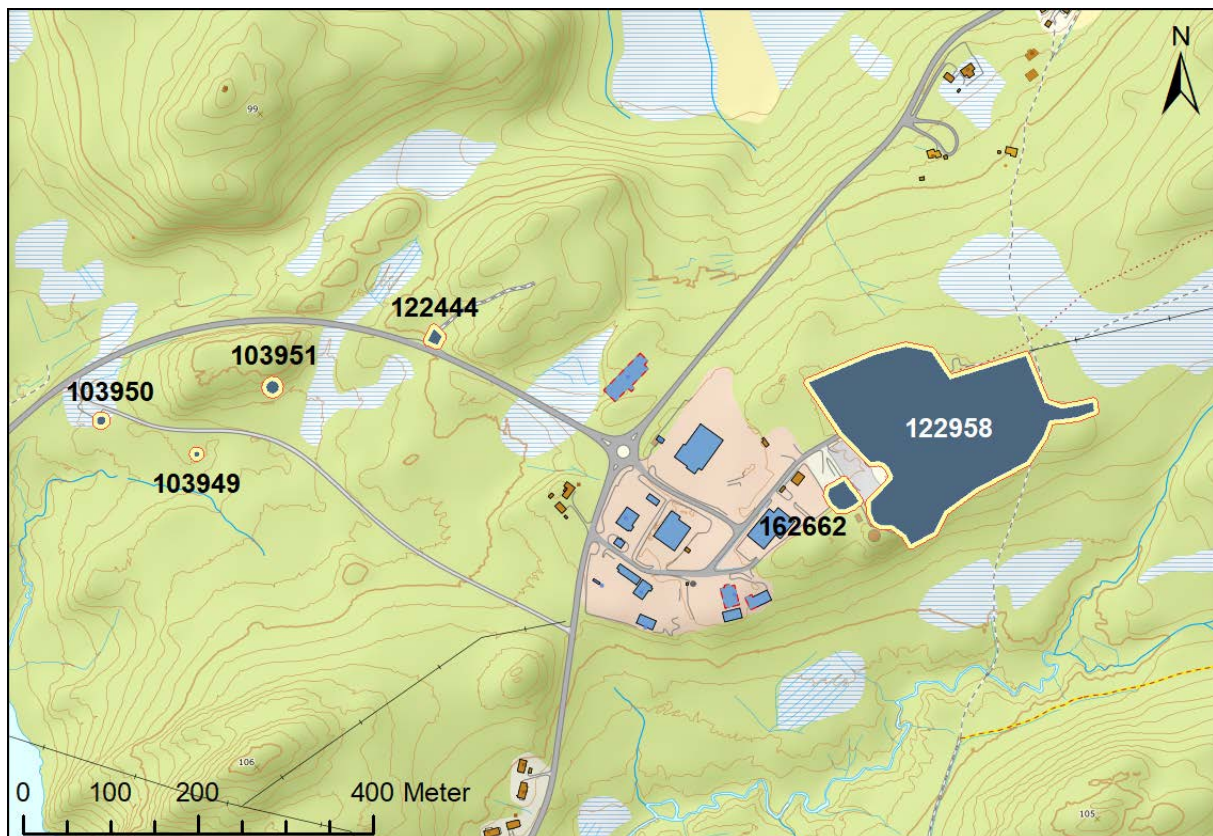
1.2 Kulturhistorisk bakgrunn og tidligere registreringer

I følge privatpersoner som besøkte utgravningen har det, i alle fall for enkelte, «alltid» vært kjent at det har ligget gravhauger på Tingstadhøgda. Røysene ble funnet under arbeidet med anleggelsen av industriområdet i 1996. Vel 50 m nord for røysene ligger et større gravfelt (ID 122958), med 43 registrerte hauger, røyser og steinlegginger. Dette feltet ble registrert på samme tid som de utgravde røysene, via en visuell overflatebefaring. Hele arealet mellom utgravningsfeltet og det store gravfeltet er gravd bort i forbindelse med anleggelsen av industriområdet, og det skal ikke ha vært noen topografiske forhold på stedet utelukker at det kan ha ligget flere graver i dette området.

1.2.1 Andre kulturminner i nærområdet

Foruten det store gravfeltet (ID 122958) er de næreste registrerte kulturminnene fire steinalderlokaliteter (fig. 4). Aure er ellers en kommune rik på kulturminner, ofte i form av gravfelt og røyser som ligger nært sjøen. Av særlig nevneverdige enkeltminner kan imidlertid middelalderkirkestedet (ID 83815) i Aure sentrum, ca. 1,5 km SSV for ID 162662, trekkes fram.

Figur 4. Kart over kulturminner i nærområdet. Figur: Eivind M. F. Krag, NTNU Vitenskapsmuseet

2 Undersøkelsens rammer

2.1 Tid, deltagere

Utgravningen foregikk i perioden 22. mai til 14. juli 2017. Aure kommune var tiltakshaver.

Følgende personer deltok i felt:

Eivind M. F. Krag	Feltleder	22.05-14.07
Kari Berg Dyrendal	Feltassistent	22.05-14.07
Frode Iversen	Feltassistent	22.05-14.07

I tillegg var prosjektleder Raymond Sauvage flere ganger på befaring. Han deltok også på åpen dag, og stod for opptak av dronefoto av lokaliteten.

Etterarbeidet foregikk fra november 2017 til november 2018, med lengre opphold i arbeidet.

2.2 Problemstillinger

På bakgrunn av de forhold og momenter som er nevnt i prosjektplanen (Sauvage 2017) rettet undersøkelsen seg mot å samle inn kildemateriale som kunne belyse følgende problemstillinger:

1. Er det gravlegginger i røysene, og når er de fra?
2. Har det vært flere faser med gravlegginger i en og samme røys?
3. I hvilken type landskap og miljø ble røysene anlagt?

2.3 Metode

Utgravningen av røysene ble gjort ved manuelt arbeid, det vil si med gravskje, krafse og spade. Røysene var til dels dekket av påførte masser som var vanskelige å skille fra de egentlige røysene og eventuell naturlig dannet jordkappe på disse. Fjerningen av massene var vanskelig og tidkrevende. Dette ble derfor kun gjort fullstendig på røys 101, mens de ble delvis fjernet på Røys 121. Den store arbeidsmengden dette arbeidet medførte gjorde det nødvendig å begrense undersøkelsen til å grave ut to motstående kvadranter i hver røys. Slik ville en dekket to relativt store flater på hver røys, samtidig som en fikk to gjennomgående, kryssende profiler. I Røys 101 rakk vi imidlertid å grave ut en tredje kvadrant samt å foreta en delvis undersøkelse av den fjerde kvadranten.

De to (første) kvadrantene i hver røys ble gravd samtidig for å gjøre det lettere å fange opp eventuelle særlige konstruksjonselementer som ville kunne bli synlig i plan etter hvert som vi kom nedover i steinlagene.

Figur 5. Frode og Kari graver motstående kvadranter i Røys 101. Tatt mot V. Da62407_014. Foto: Eivind M. F. Krag, NTNU Vitenskapsmuseet

Fotogrammetri ble brukt aktivt som dokumentasjonsmetode til å dokumentere profiler og mulige konstruksjonselementer. I de tilfeller hvor dette medførte lengre opphold i gravingen av en røys ble mannskap flyttet over på den andre røysa. Slik beholdt vi en god flyt i arbeidet, mens de to røysene i praksis ble gravd parallelt.

2.4 Dokumentasjon

Til innmåling ble det benyttet en RTK-GPS med CPOS. Intrasis ble benyttet som dokumentasjonssystem med utgangspunkt i MUSITs dokumentasjonsmal. Her ble innmålinger, kontekstopplysninger og funnopplysninger samlet.

Plan- og profildokumentasjon av røysene ble i første rekke utført ved bruk av fotogrammetri. Ortomosaikker og digitale elevasjonmodeller (produsert i Agisoft Photoscan og bearbeidet i ESRI ArcMap) danner grunnlaget for kartmaterialet i denne rapporten. Fotogrammetrier ble også brukt aktivt i felt: Ortomosaikker av røysenes profiler ble skrevet ut, laminert og brukt som grunnlag for felttegninger som ble gjort direkte på laminatet. De her foreliggende tegningene av profilene (kap. 3) er rentegninger av disse. Rentegningene er produsert i Adobe Illustrator.

Utskrifter av elevasjonsmodeller og ortomosaikker av røysene i plan ble også brukt i felt – da først og fremst som grunnlag for skisser som var behjelpelige med å vurdere og kartfeste omfang av moderne inngrep.

Bildene ble tatt med et Olympus digitalkamera. Fotostang ble brukt ved dokumentasjon av større områder. Fastpunkter ble til dels brukt i flere omganger, til dels utplassert og målt inn med CPOS for kameraopptakene.

Funn ble målt, og samlet, inn etter hvert som de dukket opp. Den store mengden spredte brente bein i Røys 101 gjorde det praktisk umulig å måle inn hvert enkelt fragment. Funn fra et mindre område ble derfor samlet sammen i poser og målt inn som et punkt. Slik fikk vi samlet inn det aller meste av beinmaterialet samtidig som vi fikk dokumentert den generelle funnspredningen.

2.5 Formidling

Totalt 74 personer besøkte utgravningen. 52 av disse var elever og lærere fra 4. klasse ved og 5. klasse ved Aure barne- og ungdomsskole. 5 besøkende, var deltagere på åpen dag. 14 var ikke avtalte besøk fra privatpersoner, mens øvrige besøk var fra tiltakshaver.

Vi fikk besøk av journalister to ganger, to blogginnlegg ble skrevet av feltleder på Norark.no, og utgravningen resulterte i følgende innslag i media:

- 24.05.2017 Eirik Haukenes, NRK Møre og Romsdal (TV): "Åpner hemmelighetsfull gravrøys"
- 06.22.2017 Ivar Torset, Nordvestnytt (avis): «Flere interessante funn under utgravningene på Kjelklia»
- 07.07.2017 Eivind M. F. Krag: «Stein på stein i Aure». Blogginnlegg på Norark.no
<http://www.norark.no/prosjekter/kjelklia/12301/>
- 13.07.2017 Eivind M. F. Krag: «Siste uke, siste røys». Blogginnlegg på Norark.no
<http://www.norark.no/prosjekter/kjelklia/siste-uke-siste-roys/>

3 Gjennomføring av utgravingsprosjektet

En lokalitet ble gravd ut på dette prosjektet (Askeladden ID 162662). Lokaliteten bestod av to registrerte gravrøyser (Røys ID 101 og 121, hhv Askeladden ID 162662-2 og 162662-1). Undersøkelsen av røysene ble utført i form av manuell graving. Området rundt og mellom røysene ble ikke undersøkt.

3.1 Beskrivelse av lokaliteten

Figur 6. Faktaboks lok 1

Antall røyser: 2

Øvrige strukturer: 1

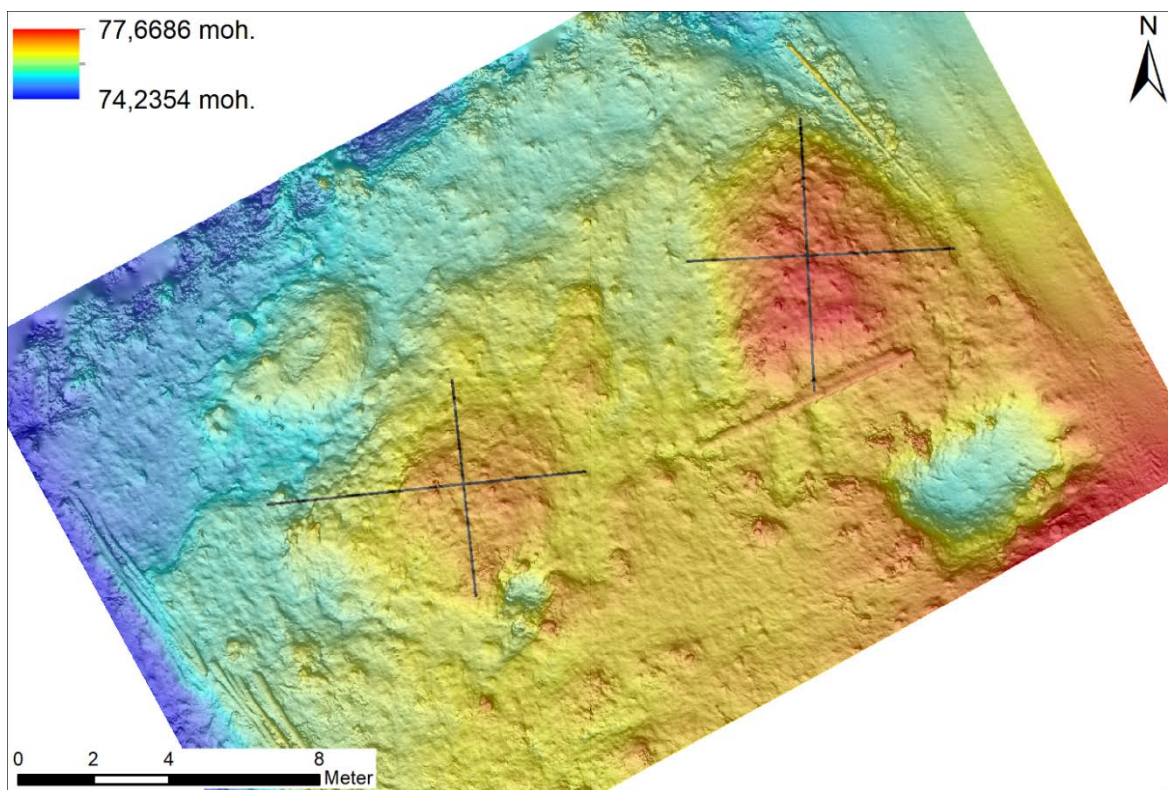
Areal 460 m² (men ikke avdekket utenfor røysene)

De to røysene lå på en landholme i Kjelklia industriområde. Terrenget falt generelt svakt mot nordvest, men inntrykket var forstyrret av omfattende inngrep i nyere tid (fig. 8). Røys 101 lå 5-6 m sørvest for Røys 121. Langs lokalitetens nordøstlige kant gikk en anleggsvei. nordøstre ytterkant av Røys 121 lå inntil denne var på denne siden kuttet av vegen. Lokalitetens nord-nordvestlige og vest-sørvestlige kanter var definert av en bratt skjæring ned mot det utbygde området. Området sør-sørøst for lokaliteten var brukt til massedeponi.

Nordvest for, og helt inntil røysene var det tydelig at markoverflata tidligere var berørt av flere nyere inngrep. På, rundt og mellom røysene var det tydelig opplagt masser av ulike art: Til dels inneholdende «veggrus» til dels inneholdende større steiner som kunne se ut til å stamme fra røysene. Et større og et mindre hull var gravd dypt ned i undergrunnen sør og sørøst for røysene. Det mindre hullet var delvis gravd gjennom ytterkanten av Røys 101. Det var generelt utbredte spor av tungt maskineri samt maskinell avskrapning og graving på lokaliteten, og den naturlige markoverflata var i liten grad bevart.

Figur 7. Dronefoto av lokaliteten. Røysene er delvis avtorvet. Bildet er tatt mot NV. Da62408_002. Fotograf: Raymond Sauvage, NTNU Vitenskapsmuseet

Figur 8. DEM av lokaliteten ved prosjektets oppstart. Røysenes kryssprofiler er markert for referanse. Basert på Da62409. Figur: Eivind M. F. Krag, NTNU Vitenskapsmuseet.

3.1.1 Røys ID 101 (Askeladden ID 162662-2)

Røys ID 101 (Askeladden ID 162662-2, «Røys B») framstod som en jordblandet røys, 7,5 m lang og nesten 5 m bred. Den var opp mot 2 m høy sett nedenfra (fra vest og nord), og ca. 0,5 m sett ovenfra (sør og øst). Røysa var bygd opp i en maksimumshøyde på 0,6 m over markoverflaten, men framsto som høyere sett fra nord og vest på grunn av det hellende terrenget. I bunnen av røysa ble det funnet tre avslag i flint, og i toppen et fragment av ei bryne. Totalt 68 g brent bein ble funnet på ulike dybder i røysa – hovedsakelig spredt i SV kvadrant (kap. 4). En prøve av brent bein er ¹⁴C-datert til 653 – 764 e.Kr, altså merovingertiden. I den sørlige kanten ble det undersøkt en kokegrop som skar ned i undergrunnen, som ble radiologisk datert til sen merovingertid eller, mer sannsynlig, første halvdel av vikingtiden (775 – 885 e.Kr., se kap. 3.1.3 og 4.4).

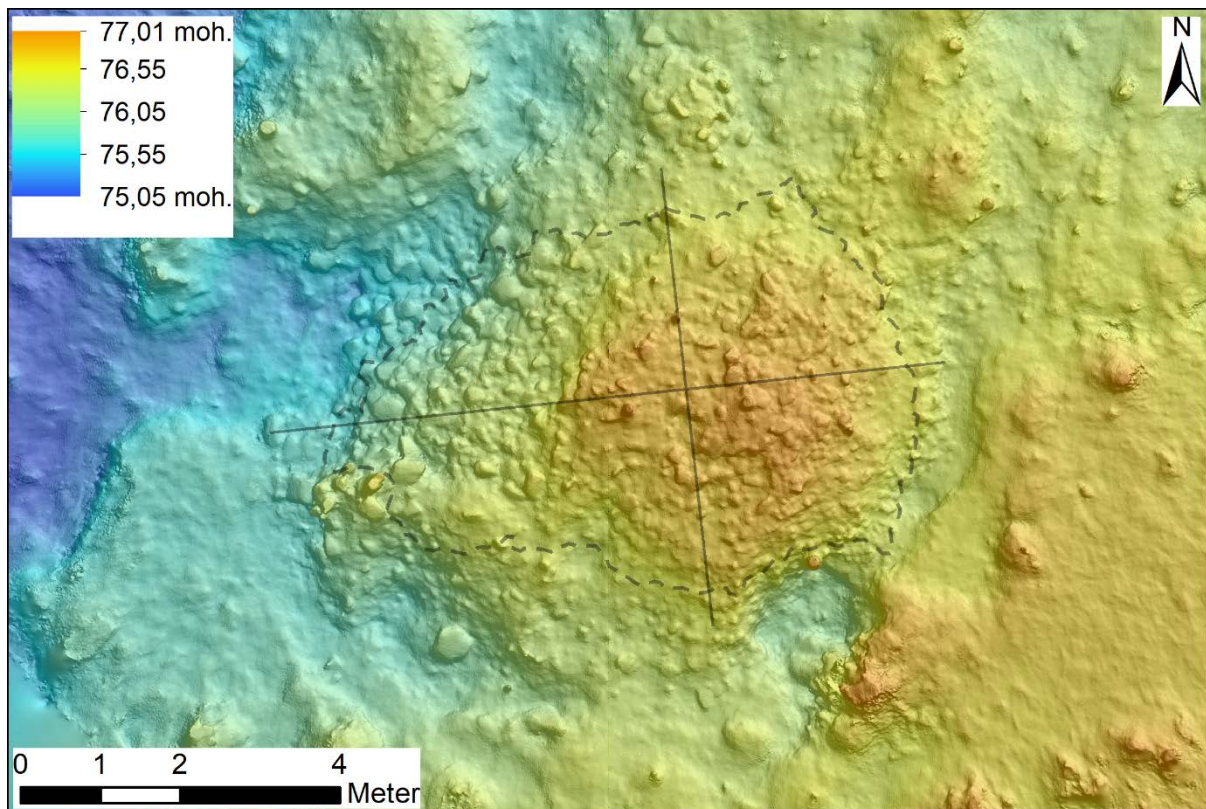
Skader og påførte masser

Røysa var stort sett overgrodd, med steiner som stakk fram flere steder. På den nordvestre siden var steinene bare dekket av et tynt lag mose og litt gress. Formen så ut til å være oval og orientert nordvest-sørøst, men utstrekningen var på dette tidspunktet svært utflytende og udefinert. Særlig var dette tilfellet mot nordøst, der den så ut til å fortsette som en lav rygg videre i retning av Røys 121s nordende. Disse massene var hovedsakelig steinblandet grus og jord, og med enkelte funn av moderne avfall. Dette var masser som trolig har havnet der i forbindelse med inngrep knyttet til industriområdet.

Mot nordvest var røysa tydeligere avgrenset, men tilstøtte der området hvor matjord, og trolig delvis undergrunnen, hadde blitt skrellet bort ved maskinarbeidet (jf. kap. 3.1). Dette inngrepet så ut til å ha gått helt inntil, og har trolig også berørt selve røysa: I følge registreringsrapport fra Møre og Romsdal fylkeskommune (referert i Askeladden) var det i vestre del av røysa gravd et hull som siden ble gjenfylt med mindre «renvaskede» steiner. Denne reparasjonen samsvarer trolig med partiet som var mindre tilgrodd enn øvrige deler av røysa, men det presise omfanget av reparasjonen og, særlig, skaden på nordvestlige siden av røysa var uklart (se nedenfor). Etter fjerningen av de påførte massene viste det seg at den nordlige kanten var tilnærmet rett (fig. 11). Det ble funnet mulige spor av en kantmarkeiring i nord og nordvest. Dessverre så det ut til at denne var kuttet/fjerne ved avrettinga mot nord (se nedenfor). Denne kantmarkering var derfor lite behjelpelig med å avklare røysas opprinnelige form, eller om den var resultat av moderne inngrep. Med henblikk til på inngrepene i grunnen nord for røysa ansees imidlertid sistnevnte alternativ som sannsynlig. Dette eventuelle inngrepet har imidlertid trolig bare berørt ytterkanten av røysa.

På røysas sørøstlige side, nært den sørlige enden, var det gravd et ca. 1,5 meter bredt hull som berørte ytterkanten, og nådde et godt stykke ned i undergrunnen. Det gikk også en opptil 15 cm dypt skjæring midt over røysa, i retning SSV-NNØ, som utfra bredden kunne være spor etter et belte på en gravemaskin eller annet tungt maskineri, som på et tidspunkt har kjørt over røysa.

Figur 9. DEM av Røys 101 før fjerning av påførte masser. Profilene (linjer) og grunnplanet til steinrøysa er indikert (stiplet linje, jf fig. 11). Basert på Da62410. Figur: Eivind M. F. Krag, NTNU Vitenskapsmuseet

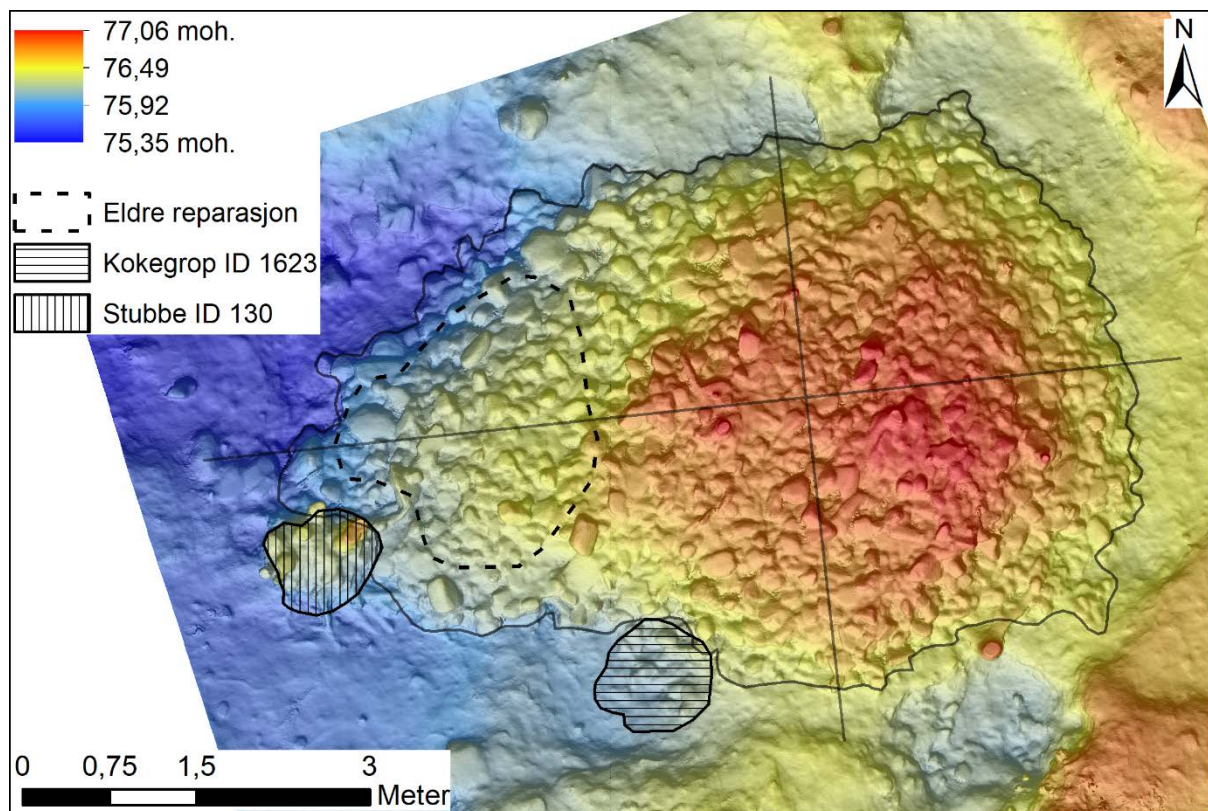

Figur 10. Røys 101 under rensing. Tatt mot N og V. Da62407_006 og Da62407_004. Foto: Eivind M. F. Krag NTNU Vitenskapsmuseet

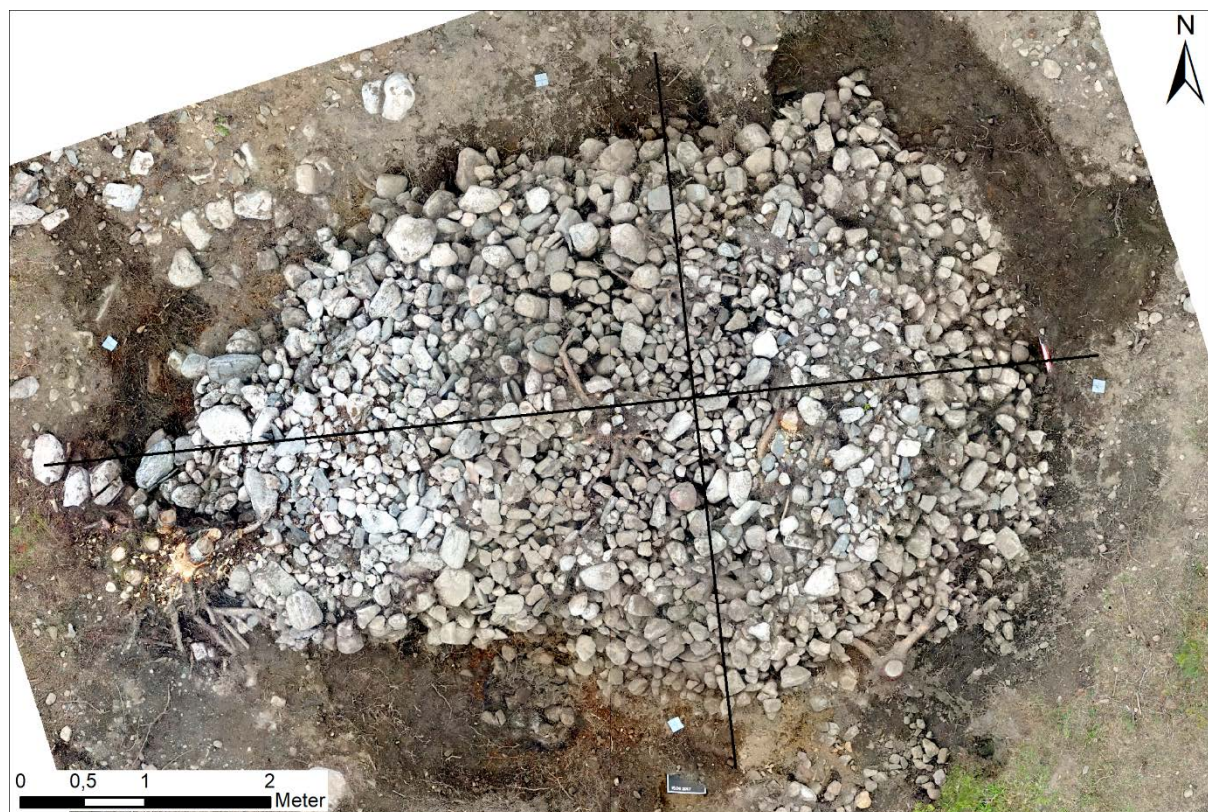
Avdekking og rensing.

Når det overliggende masse var fjernet viste røysa seg å være veldefinert og godt avgrenset. Det må bemerkes at eventuelle enkelvisse utraste steiner ikke har latt seg skille fra de omkringliggende massene og dermed vil ha blitt fjernet med disse.

Figur 11. DEM av Røys 101 etter fjerning av påførte masser. Basert på Da62412. Figur: Eivind. M. F. Krag, NTNU Vitenskapsmuseet.

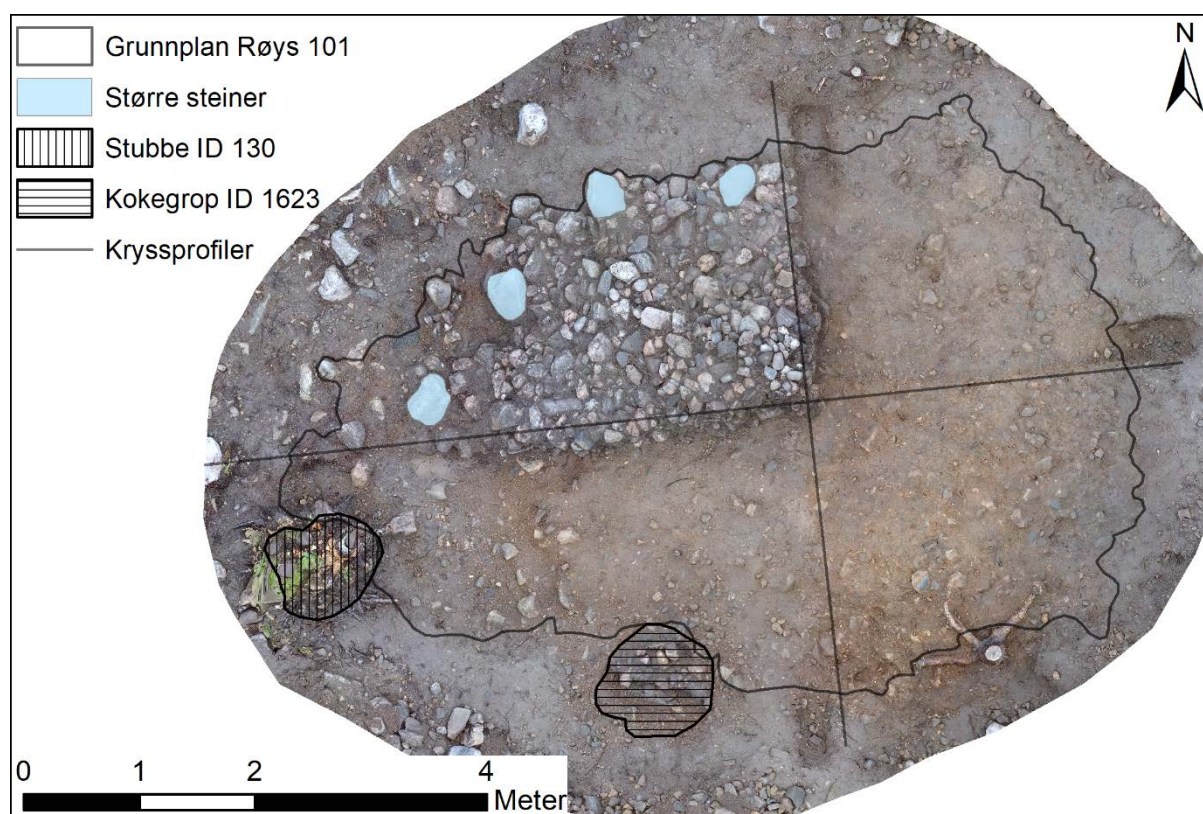
Figur 12. Ortomosaikk av Røys 101 etter fjerning av påførte masser. Basert på Da62412. Figur: Eivind. M. F. Krag, NTNU Vitenskapsmuseet

Røysa bestod av steiner av varierende størrelse, fra mindre enn nevestore til noe over hodestørrelse. Den var orientert øst-vest og var 7,25 m lang og nesten 5 m bred på det bredeste. Formen var noe ujevn og ga inntrykk av at det kunne dreie seg om en påbygd røys, hvor den østlige delen har utgjort en opprinnelig rund røys, mens et lavere og noe smalere parti mot vest var et senere tilskudd (eller vice versa). I følge registreringsrapporten (referert i Askeladden) var anlegget skadet i vest der det var gravd ut et hull som siden ble gjenfylt med en del mindre «renvaska» steiner. Størrelsen på reparasjonen er ikke angitt, men den vestlige delen av røysa var også generelt mindre tilgrodd, og trolig bør hele dette partiet betraktes i lys av denne reparasjonen (se nedenfor).

Nordvestre kvadrant – mulig kantmarkering.

I løpet av feltarbeidets siste dag fikk vi foretatt en begrenset undersøkelse av nordvestlige kvadrant i Røys 101. Løstliggende steiner (inkludert ovenfor omtalte reparasjon) ble fjernet til vi kom ned på steiner med mer masser imellom (lag 102). Her ble det påvist en sannsynlig kantmarkering: Fire steiner, som skilte seg ut som større enn de øvrige steinene, som var plassert med jevne mellomrom på 70-80 cm (fig 13). De tre vestligste steinene var særlig store og påfallende, mens den østligste var noe mindre enn de tre andre. I motsetning til de tre andre lå denne ikke rett på undergrunnen. Det var derfor usikkert om denne skal inkluderes i tolkningen av kantmarkeringen, eller om det dreier seg om en «tilfeldig» større stein.

Figur 13. Mulig kantmarkering i Røys 101. Basert på Da62416. Figur: Eivind M. F. Krag, NTNU Vitenskapsmuseet

Det ble ikke påvist tilsvarende markeringer i de øvrige delene av røysa. En forklaring på dette kan være at markeringen har vært mindre tydelig i andre deler av røysa (f. eks. med mindre steiner) og at den derfor ikke har blitt erkjent ved utgravningen av de øvrige kvadrantene. Eventuelt kan det være at kantmarkering bare fantes på nord- og nordvestsiden av røysa, som, med henblikk til det fallende terrenget, var nedkanten av røysa og den retning røysa ga inntrykk av å henvende seg mot.

Hvis de store steinene faktisk representerer en kantmarkering gir figur 13 et godt inntrykk av omfanget av reparasjonen som ble foretatt på 90-tallet.

Profil og lag

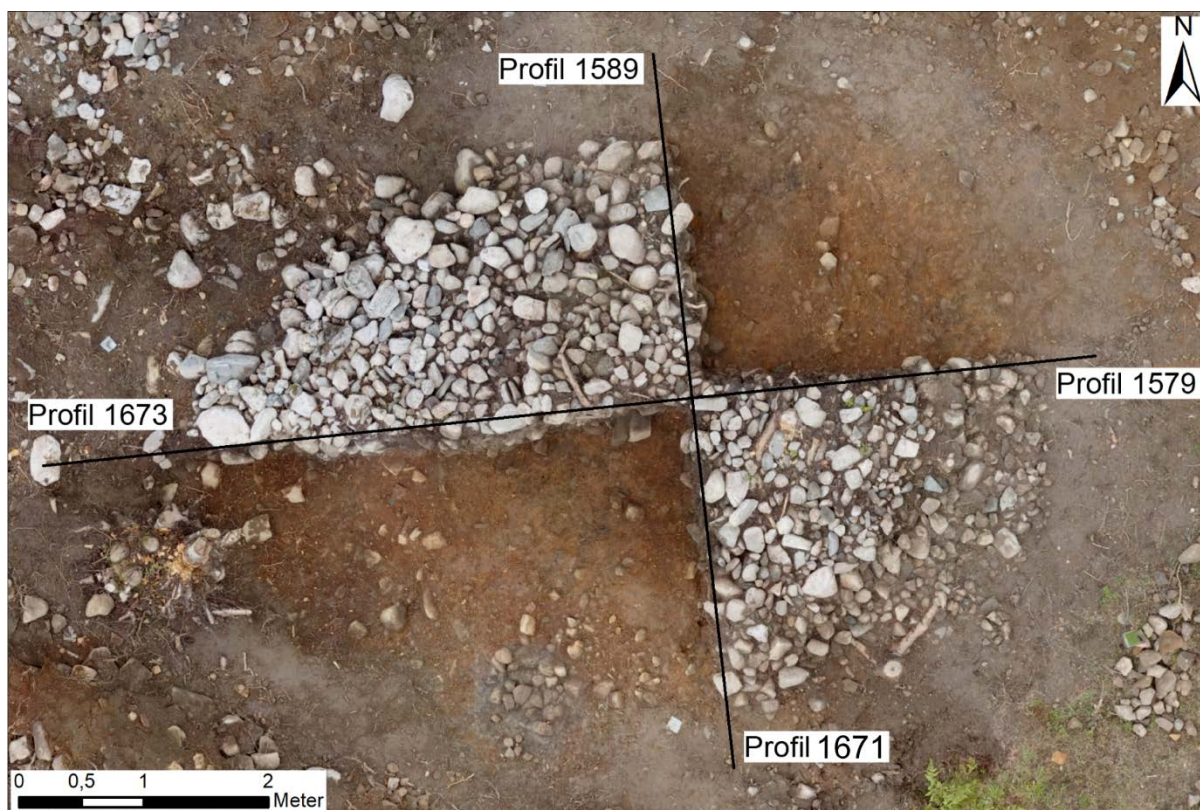
Figur 14. Arbeidsbilder, Røys 101. Venstre: Kari samler inn brent bein som dukker opp høyt i SV kvadrant. Høyre: Frode graver SØ kvadrant. Tatt mot hv. Ø og N. Da62407_ 16 og _15. Foto: Eivind M. F. Krag, NTNU Vitenskapsmuseet

I to profiler (fig. 16 og 17) synes sikre moderne inngrep: Lag 5 i profil 1589 er masser som har tilkommet ved/etter gravearbeidet i 1996 da matjorda inntil røysa ble fjernet/forstyrret, og selve røysa kanskje noe skadet.

Forøvrig kunne røysa deles vertikalt i to lag: ID 102 og 103 (jf. tab. 1). Lag 102 lå over undergrunnen og bestod av steiner med gråbrun humusholdig silt og sand imellom. Det var også noe kull i dette laget. Over dette lå lag 103 som lignet en del 102, men som var preget av røtter og torv. Overgangen mellom disse to lagene var flere steder vanskelig å definere presist. Ut fra disse observasjonene var det sannsynlig at røysa opprinnelig ikke har vært jordblandet. Lag 102 kan utfra profilene se ut til å fortsette som lag 104 utenfor røysa. Dette laget så ut til å flukte med, og var svært likt, lag 102. Det er mulig at 102 var et resultat av at røysas egenvekt har presset steinene ned i laget (104) som røysa ble anlagt på. I felt vurderte vi ikke imidlertid ikke dette som veldig sannsynlig: Lag 102 var noen steder ganske massivt, opp mot 25 cm tykt, og steinene lå stein på stein ned til bunnen. Laget minner imidlertid, både morfologisk og situasjonelt, om lag 122 i røys ID 121 (kap. 3.1.2). Der lå det et jordfritt steinlag (123) over lag 122, og også der så laget ut til å ha større en utstrekning enn røysa for øvrig.

Røysa ser dermed ut til å ha vært en (evt. tilnærmet) jordfri røys anlagt direkte på markoverflaten.

I hele røysas høyde, nesten fra toppen, ble det funnet brente bein. De fleste lå i lag 102 innenfor SV kvadrant (se kap. 4.1.1)

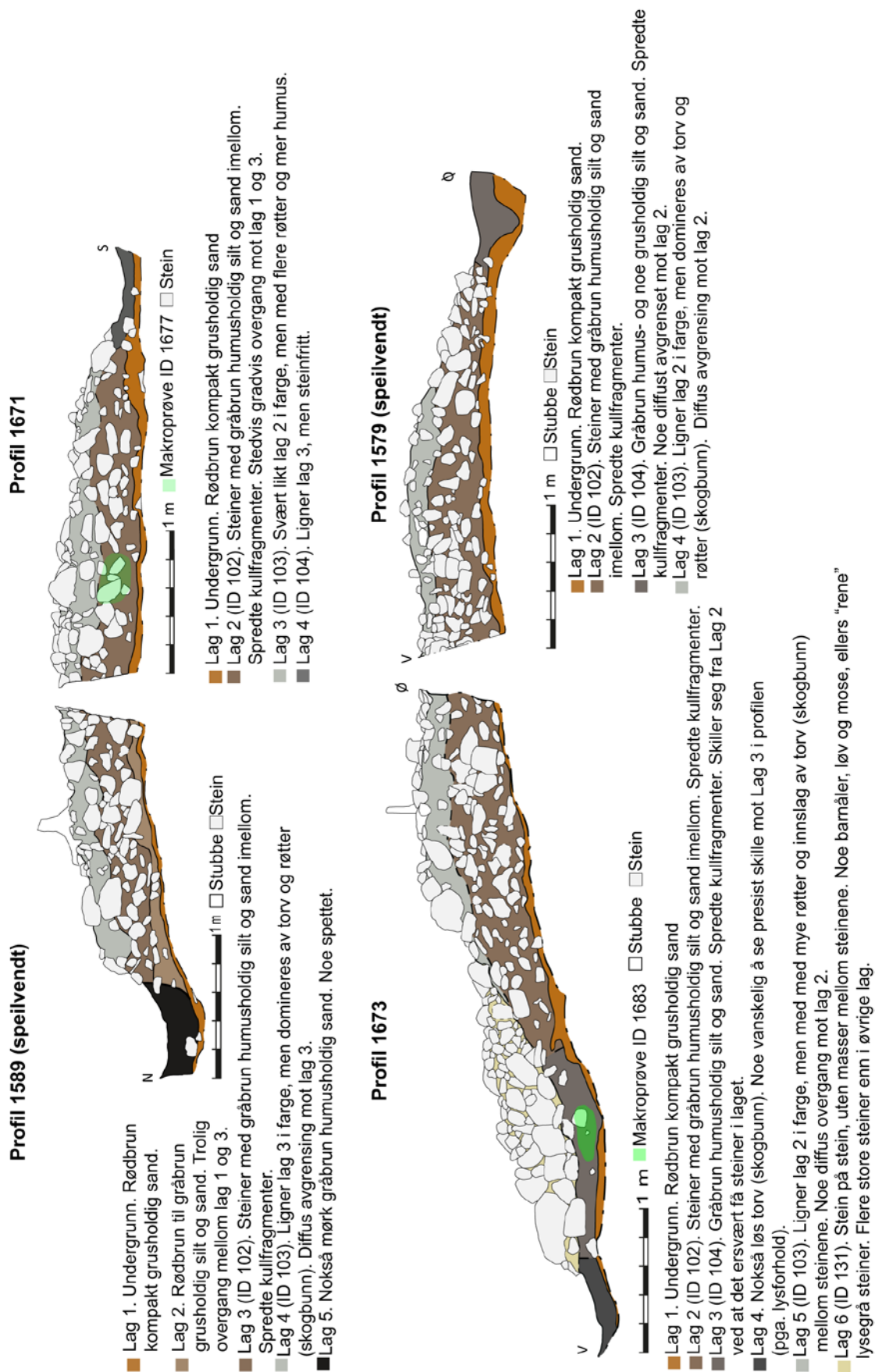

Figur 15. Ortomosaikk av Røys 101 etter utgraving av nordøstre og sørvestre kvadranter. Merk at den grå ringen i undergrunnen rundt røysa ikke er en fotgrøft, men resultat av vårt arbeide i felt. Basert på Da62413. Figur: Eivind M. F. Krag, NTNU Vitenskapsmuseet

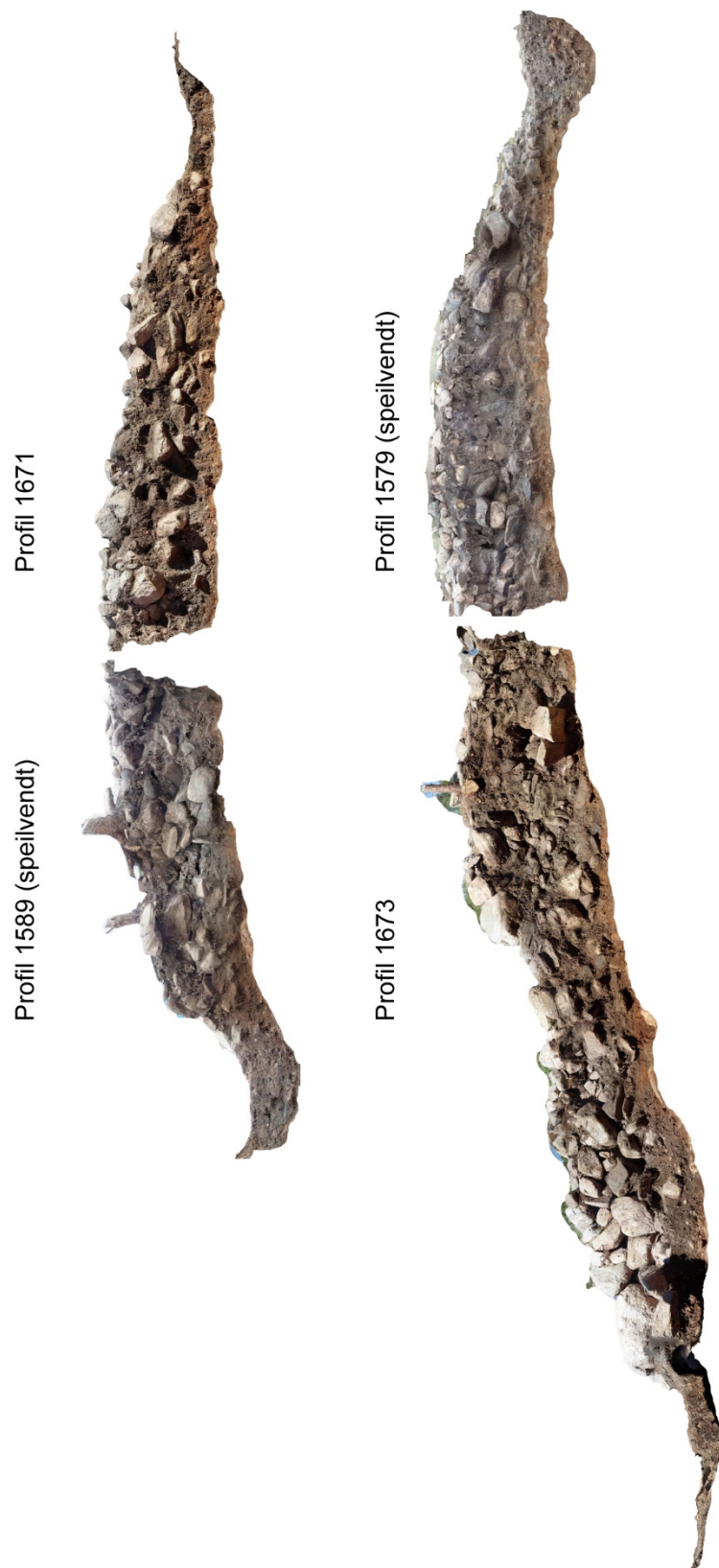
Tabell 1. Sammenstilling av lag tildelt Intrasis-ID fra profiler, Røys 101. Jf. fig. 16

Intrasis ID	Lagnr. i tegning av profil 1589	Lagnr. i tegning av profil 11671	Lagnr. i tegning av profil 1673	Lagnr. i tegning av profil 1759
102	3	2	2	2
103	4	3	5	4
104	-	4	3	3
131	-	-	6	-
Lagbeskrivelser				
102	Steiner med gråbrun humus- og noe kullholdig silt og sand imellom.			
103	Ligner lag 102 i farge, men løsmassene domineres av torv og røtter (skogbunn?)			
104	Gråbrun humus- og noe kullholdig sand. Ligner 102, men tilnærmet steinfritt.			
131	Lag med stein, fritt for løsmasser, men noe barnåler, løv og mose.			

Figur 16. Profiltegninger Røys 101. To profiler er speilvendt for å gi lettere leselige gjennomgående profiler. Figur: Eivind M. F. Krag, NTNU Vitenskapsmuseet

Figur 17. Profilfoto, Røys 101. To profiler er speilvendt for å gi lettere lesbare gjennomgående profiler. Ortomosaikk fra fotogrammetrier. Fargeforskjeller profilene imellom skyldes varierende lysforhold. Se vedlegg 3 for riktig orienterte foto. Da62407_030 - 033. Foto: Eivind M. F. Krag, NTNU Vitenskapsmuseet

3.1.2 Røys ID 121 (Askeladden ID 162662-1)

Røys 121 (Askeladden ID 162662-1, «Røys A») var en røys med til dels jordblandete steiner i ulik størrelse (fra neve- til hodestore). Røysa var på grunn av påførte masser og andre forstyrrelser vanskelig å avgrense presist, men framstod ved oppstart som om lag 7 m lang og 6 m bred. Sett fra nord framsto den som ca. 1,3 m høy, mens den sett fra sør framsto som ca. 0,5 m høy. Avviket skyldtes til dels at terrenget falt noe mot nord, til dels at matjord (og trolig noe undergrunn) tidligere var gravd bort på denne siden av røysa. Profilene viste at selve steinrøysa var ca. 6 m lang (N-S) og 5,5 m bred (Ø-V). Den var bygd opp i en maksimumshøyde av 80-90 cm. To flintavslag ble funnet ved bunnen av røysa (kap. 4.2). Der ble det også funnet noen få spredte fragmenter av brent bein, men disse kan stamme fra tidligere aktivitet på stedet (se kap. 4.1). De brente bein er ^{14}C -datert til 722 – 885 e.Kr., altså sen merovingertid eller tidlig vikingtid.

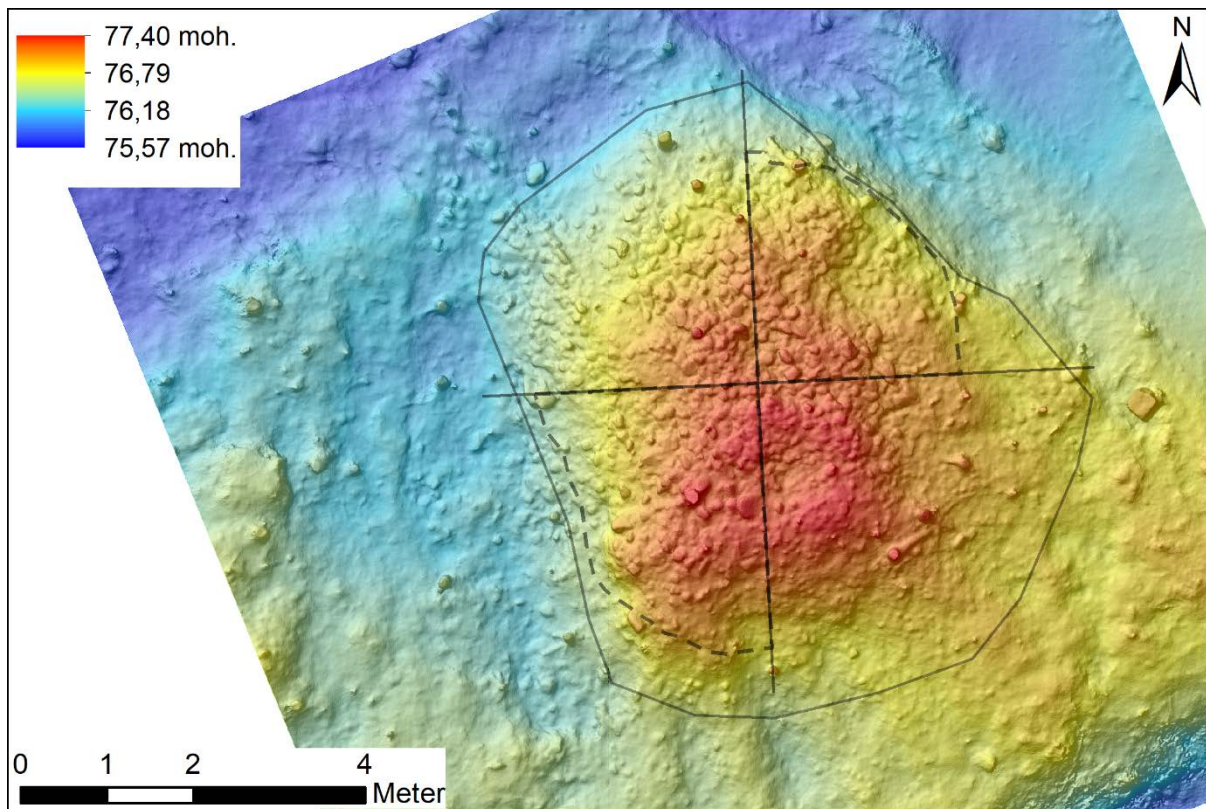
Skader og påførte masser

Røys 121 var stort sett overgrodd, men steiner stakk fram flere steder, særlig på toppen av røysa. Den var godt markert, med til dels bratte sider. Flere av kantene var nærmest rette, i den grad at formen i plan var mer firkantet (nærmest trapesformet) enn rund. Nordøstre side var tydelig skåret av utplanering ved anleggsveien, mens graden av inngrep på de andre sidene var mer uklar. Oppfattelsen av røysa etter avtorvingen (fig. 19 og 20) endret seg i liten grad, men det ble tydelig at noe stein var maskinelt fjernet fra østlige del av toppen av røysa, og at inngrep hadde skjedd også på røysas nordlige, vestlige og sørlige sider. Massene som fantes under skogbunnen varierte fra ren grus til steinblandet grusjord. Enkelte steder var tydelig at det dreide seg om, moderne påført materiale, mens det på andre steder vanskeligere å vurdere hvor vidt det dreide seg om påførte masser, opprinnelig jordkappe eller skogbunn som har blitt dannet gjennom årenes løp.

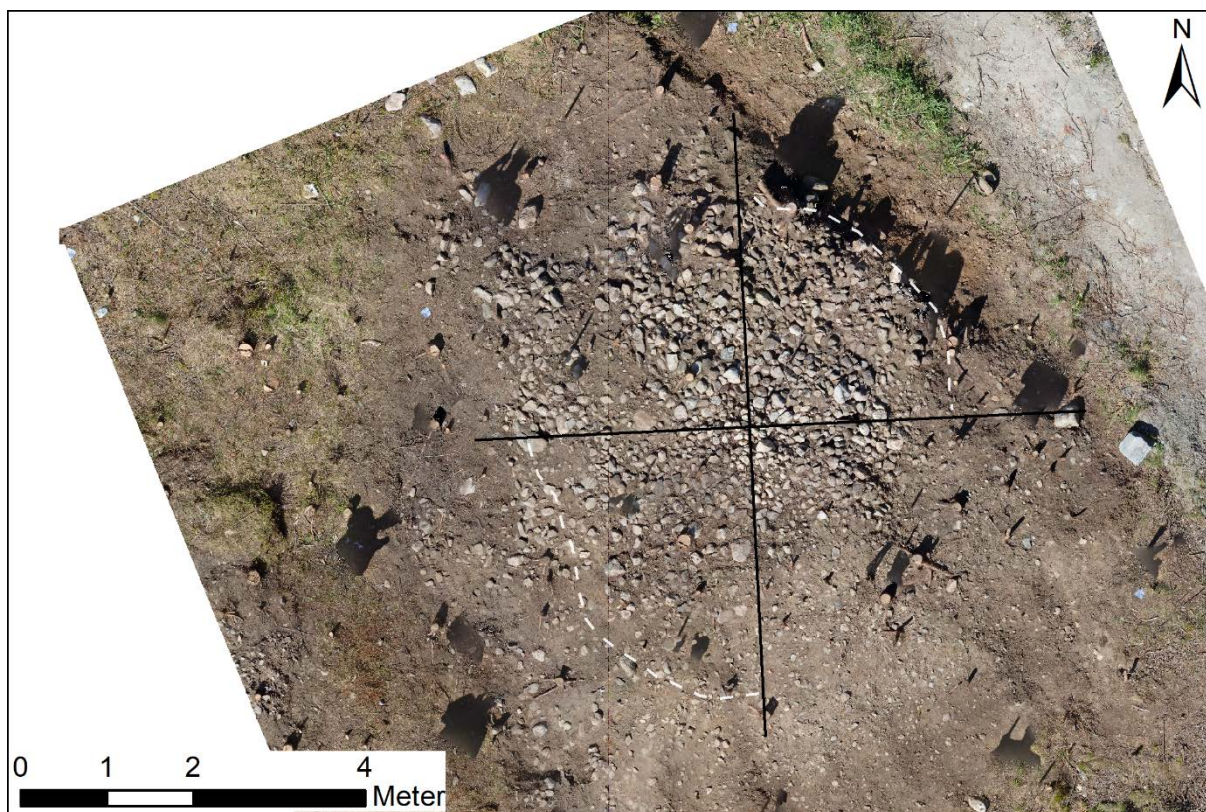

Figur 18. Røys 121 ferdig undersøkt. Den bratte kanten i forgrunnen er skjæringen til anleggsveien. Tatt mot SV. Da62406_009. Foto: Eivind M. F. Krag, NTNU Vitenskapsmuseet

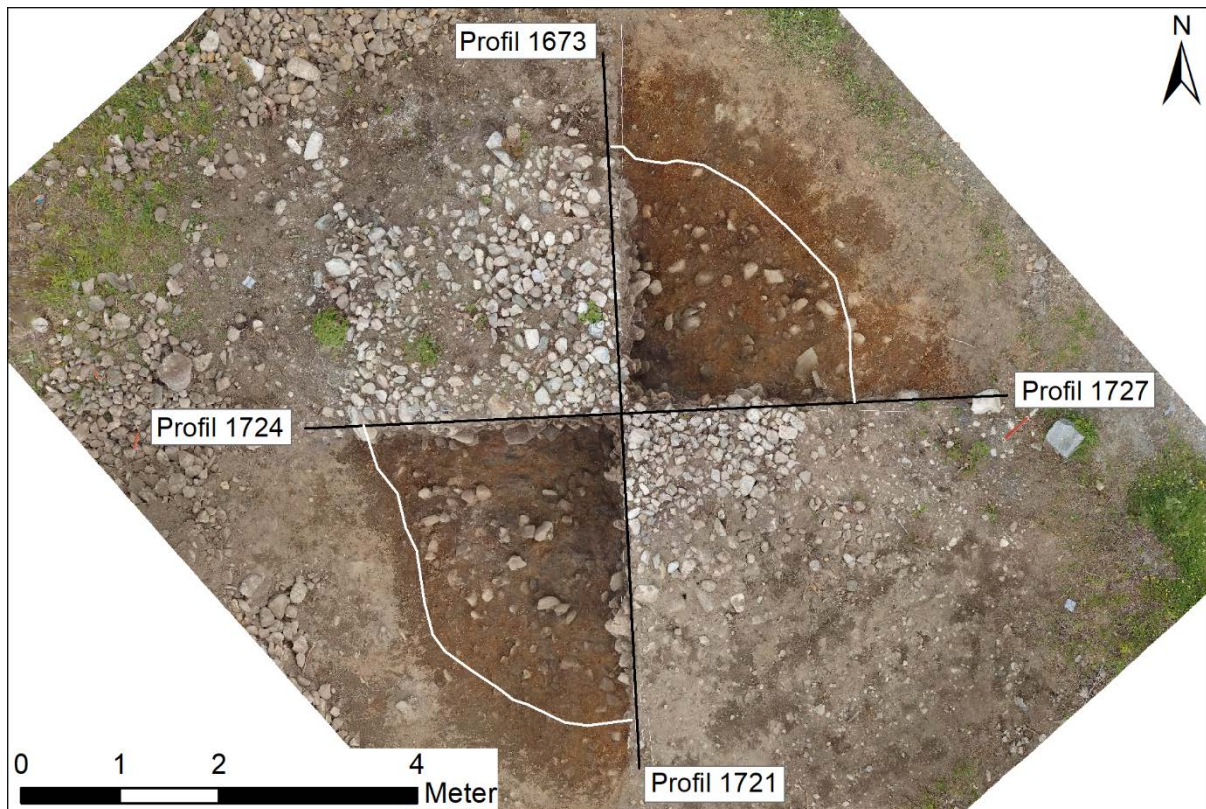
Figur 19. DEM av Røys 121 etter grovavtorving. Kryssprofil og utstrekning av steinlag i utgravde kvadranter er markert. Basert på Da62411. Figur: Eivind. M. F. Krag, NTNU Vitenskapsmuseet

Figur 20. Ortomosaikk av Røys 121 etter grovavtorving. Kryssprofil og utstrekning av steinlag i utgravde kvadranter er markert. Basert på Da62411. Figur: Eivind. M. F. Krag, NTNU Vitenskapsmuseet

Profiler og lag

Figur 21. Ortomosaikk av ferdig gravd Røys 121. Med profil IDer og utstrekning av steinlag markert. Basert på Da62415. Figur: Eivind M. F. Krag, NTNU Vitenskapsmuseet

Figur 22. SV (til venstre) og NØ kvadranter under utgravning. Tatt mot hhv. N og Ø. Da62406_001 og _018. Foto: Eivind M. F. Krag og Frode Iversen, NTNU Vitenskapsmuseet

Moderne inngrep i røysas ytterkanter var synlig i flere profiler (jf. fig. 23). Lag 3 i profil 1730 må ha tilkommet etter skjæringen som var gjort på stedet i nyere tid (se ovenfor). Også lag 5 i profil 1721 var resultat av moderne aktivitet, med mye (vei-) grus blandet inn. For lag 7 (profil 1727) var situasjonen noe mer uklar. Laget kunne se ut til å være en fortsettelse av lagene 122/125, men var noe løst og med en del tilført grus i toppen.

Om en ser bort fra de ovenfor nevnte lagene hadde røysa grovt sett en vertikal stratigrafi av tre ulike lag (jf. fig 23). Over undergrunnen fantes et mørkt gråbrunt lag av humus- og kullholdig silt og sand, mellom steinene (ID 122). Over dette, men kun i området ved midten av røysa, fantes et sjikt med steiner som var tilnærmet fritt for løsmasser (lag 123). På toppen fantes torv, jord og røtter (skogbunn) mellom steinene (lag 124). Et lag (ID 125) lå til dels mellom lag 122 og overliggende lag. Dette lignet svært mye på lag 122, og kan ha framstått som noe lysere pga. ulike drenering eller lignende forhold. Videre fantes i profiler 1721 og 1727 et tynt sjikt av blek gråbrun silt og sand (ID 126), mellom lag 122 og undergrunnen. Dette laget hadde en begrenset utrekning ut i de utgravde kvadrantene. Vi fikk i felt ikke inntrykk av at laget var et resultat av varmepåvirkning i toppen av undergrunnen - men minnet mer om et bleikjordslag/utvaskingslag.

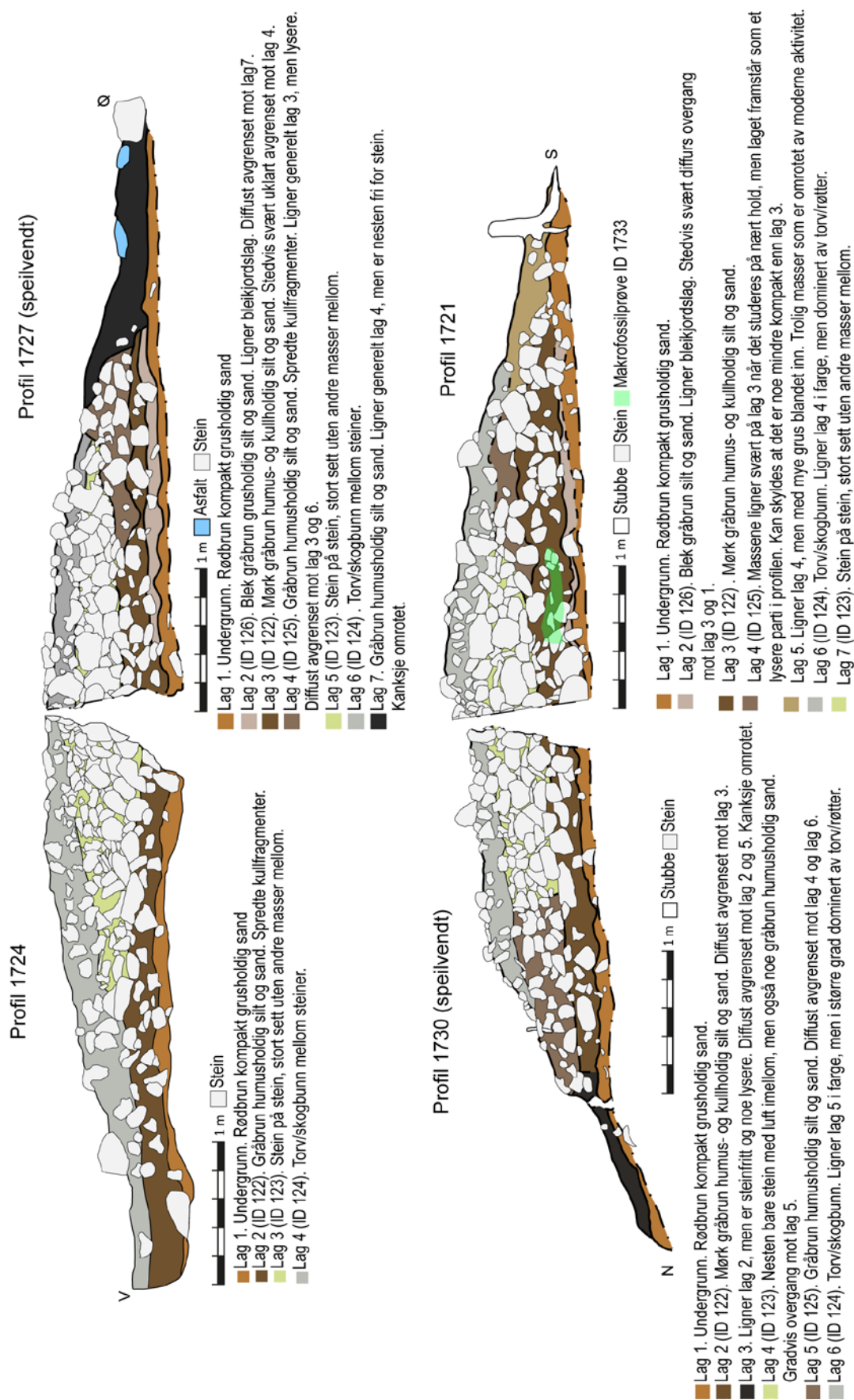
Profilene i Røys 121 gir en klart inntrykk av at den opprinnelig har vært en jordfri røys anlagt på markoverflaten (jf. Røys 101, kap. 3.1.1): Lag 123 representerer opprinnelig sammensetning, mens lag 122 er et resultat av at røysas egenvekt har presset steinene godt ned i jorda den lå på. Som i Røys 101 lå også steinene i lag 122 «stein-på-stein», hvilket førte til at vi i felt intuitivt vurderte løsmassene i laget som mulig deponert røysfyll. I profil 1724 var det imidlertid ikke mulig se noen form for skille mellom lag 122 og jorda som lå utenfor røysa. Videre så laget ut til å være noe sammenpresset (tynnere) ved midten av røysa hvor røysa var høyest og presset vil ha vært størst.

Røys 121 har altså trolig vært en jordfri steinrøys anlagt på markoverflaten.

Tabell 2. Sammenstilling av lag tildelt Intrasis-ID fra profiler, Røys 121. Jf. fig 23.

Intrasis ID	Lagnr. i tegning av profil 1724	Lagnr. i tegning av profil 1727	Lagnr. i tegning av profil 1730	Lagnr. i tegning av profil 1721
122	2	3	2	3
123	3	5	4	7
124	4	6	6	6
125	-	4	5	4
126	-	2	-	2
Lagbeskrivelser				
122	Gråbrun humus- og kullholdig silt og sand. Mulig eldre brunjord som røysa har blitt anlagt oppå. Ser ut til å strekke seg ut forbi røysa ved profil 1724.			
123	Steinlag med lite eller ingen løsmasser mellom steinene.			
124	Torv/skogbunn mellom steiner.			
125	Gråbrun humus- og noe kullholdig sand. Ligner generelt på lag 122, men er en anelse lysere.			
126	Blek gråbrun silt og sand. Minner om bleikjordslag i podsol profil.			

Figur 23. Profiltegninger, Røys 121. To profiler er speilvendt for å gi lettere leselige gjennomgående profiler. Figur: Eivind M. F. Krag, NTNU Vitenskapsmuseet

Profil 1727 (speilvendt)

Profil 1721

Profil 1724

Profil 1673 (speilvendt)

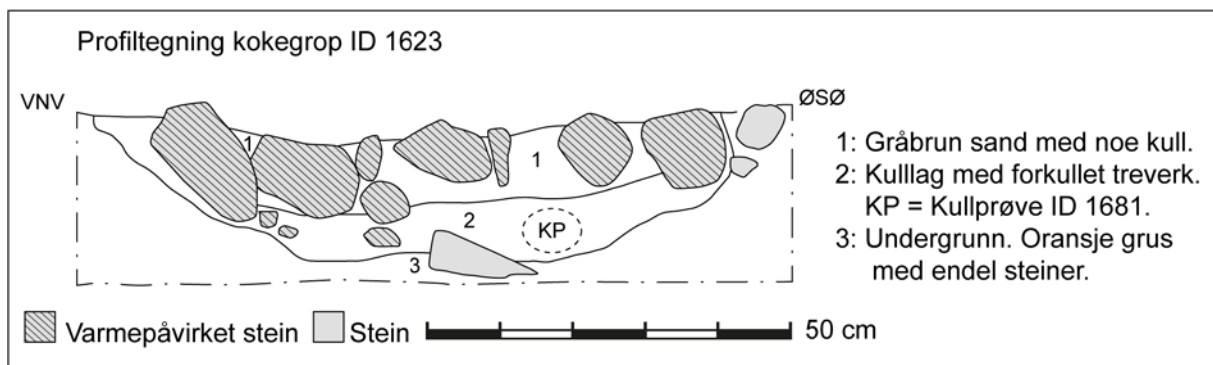

Figur 24. Profilfoto, Røys 121. To profiler er speilvendt for å gi lettere lesbare gjennomgående profiler. Se vedlegg 3 for større og riktig orienterte foto. Da62406_028 - 031. Foto: Eivind M. F. Krag, NTNU Vitenskapsmuseet

3.1.3 Kokegrop ID 1623

Kokegrop ID 1623 lå helt inntil den sørlige kanten av Røys 101 (se fig. 11 og 12). Steiner fra røysa lå delvis over kokegropen, og det var i felt vanskelig å avgjøre sikkert om dette var utraste steiner eller om ytterkanten av røysa var anlagt over kokegropen. Det første alternativet ble imidlertid ansett som mest sannsynlig, og ^{14}C -dateringene ser ut til å bekrefte dette, da kokegropen er datert til 775-885 e.Kr., mens røysa er datert til 653-746 e.Kr. (med visse forbehold, se kap. 4.4). Imidlertid er dateringene fra kokegropen og Røys 121 sammenfallende.

Figur 25. Profiltegning av kokegrop 1623. Figur: Eivind M. F. Krag, NTNU Vitenskapsmuseet

Figur 26. Kari måler inn kokegrop 1623. Tatt mot NV. Da62407_25. Foto: Eivind M. F. Krag, NTNU Vitenskapsmuseet

4 Funnmateriale

Funn og prøvenalyser fra Røys 101 er katalogisert under T-nummer 27778 (kap. 4.1 og 4.4). Tilsvarende materiale fra Røys 121 er gitt undernummer under T-nummer 27779 (kap. 4.2 og 4.4). Den daterte kullprøven fra kokegrop ID 1623 er katalogiser under T-nummer 27780 (kap 4.4)

4.1 Funn røys ID 101 (T27778)

I alt ble det tatt inn 57 funn fra Røys 101. Tallet inkluderer 45 funnenheter for brent bein, 3 flintavslag, 1 bryne og 8 prøver. I tillegg gikk en innmålt funnenhet med brent bein tapt i felt (ID 1547). Ett enkelt fragment brent bein (ID 1478) funnet i jorda umiddelbart sør for røysa.

4.1.1 Gjenstandsfunn røys ID 101

Det ble gjort fire gjenstandsfunn i røys 101: Et brynefragment (T27778:1) og tre flintavslag (T27778:2-4). Brynet ble funnet i toppen av røysa og kan ha tilkommet røysa i ettertid. Flintavslagene ble funnet på ulike nivåer: T27778:2 ble funne helt i toppen av røysa, :3 ble i den opprinnelige røysa under reparasjonen i vest, mens :4 ble funnet ved bunnen av røysa. Se vedlegg 2 for horisontal funnspredning.

4.1.2 Beinfunn røys ID 101

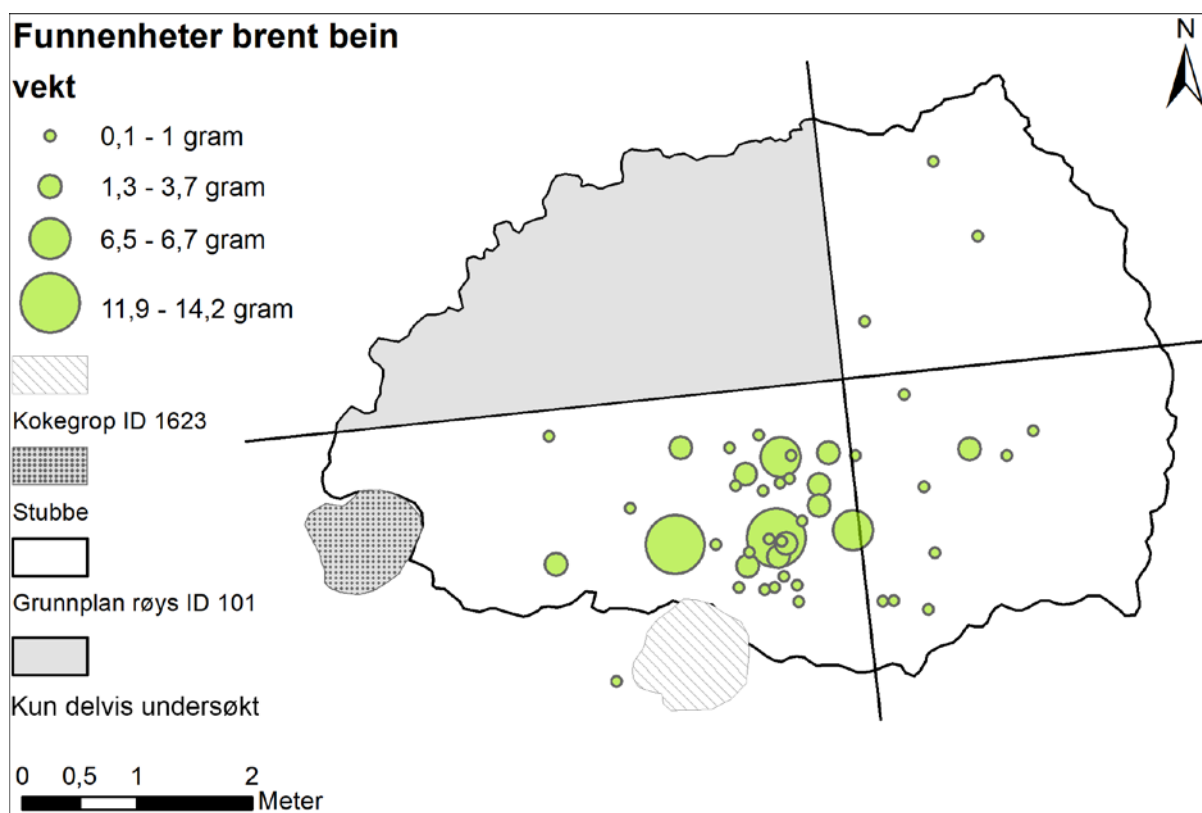
Det ble tatt inn alt 68 g brent bein i Røys 101. Mengden er fordelt på 45 innmålte funnenheter. Innledningsvis ble hvert enkelt fragment målt inn, etter hvert som antallet funn økte innså vi at dette var praktisk umulig å videreføre. Brent bein ble derfor samlet inn fra mindre områder og lagt i samleposer før et punkt ved midten av området ble målt inn. Funnspredningen (fig. 28) er således ikke presis, men gir et godt inntrykk av den horisontale fordelingen av brent bein i røysa.

Det ble ikke identifisert menneskebein i materialet, men derimot bein fra storfe sau/geit og svin (Vretemark 2018). 7,6 g av de brente beina ble brukt til ¹⁴C-datering (kap 4.4), mens de resterende 60,4 g ble sendte til osteologisk analyse og er magasinert (se kap. se kap. 4.3.1).

De brente beina er katalogisert etter art med totalt fire undernummer; T27778:5 (storfe), :6 (sau/geit), :7 (svin) og :8 (ubestemt).

Figur 27. Brent bein i profil 1671. Tatt mot Ø. Da62407_020. Foto: Eivind M. F. Krag, NTNU Vitenskapsmuseet

Figur 28. Spredningskart over brent bein funnet i og ved Røys ID 101. Figur: Eivind M. F. Krag, NTNU Vitenskapsmuseet

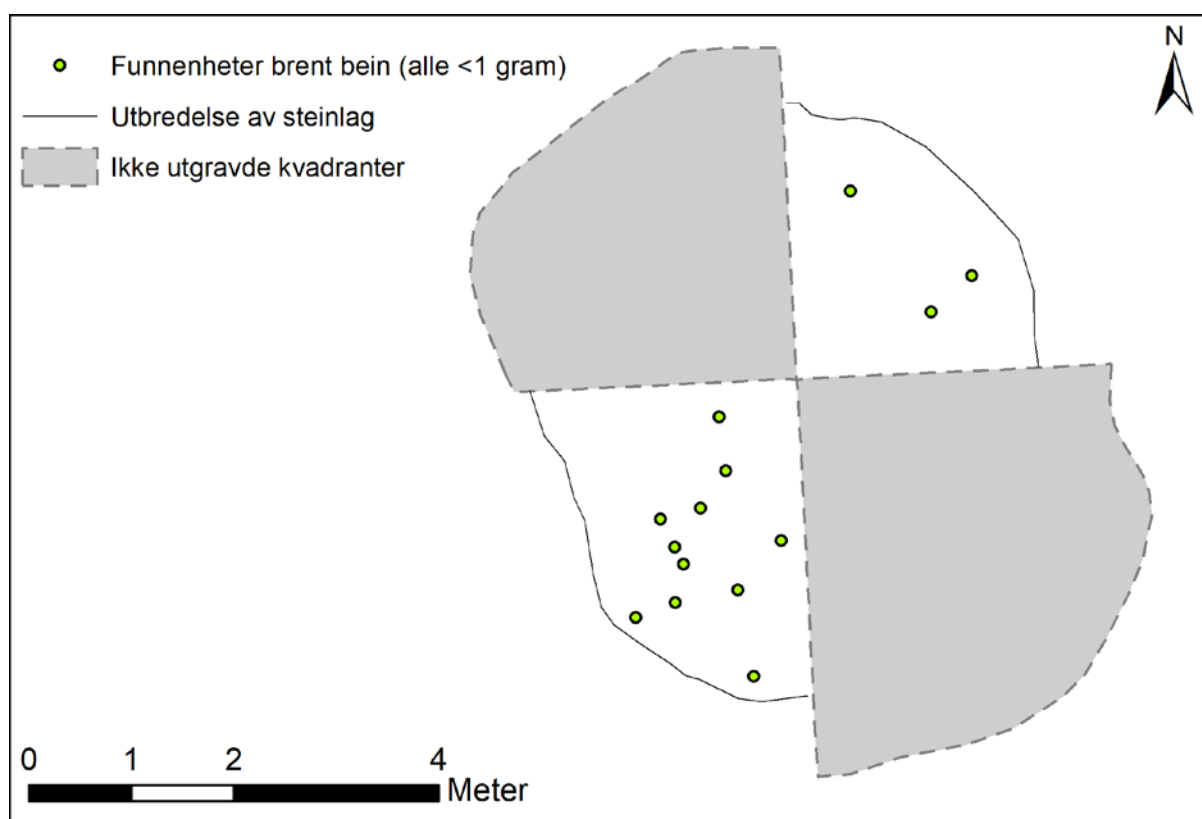
4.2 Funn Røys ID 121 (T27779)

4.2.1 Gjenstandsfunn røys ID 121

To flintavslag (T27779:1-2) ble funnet i Røys 121. Begge er varmepåvirket. Avslagene ble funnet på ulike steder nært bunnen av røysa, og kan ha ligget på stedet før røysa ble anlagt (jf. kap. 3.1.2). Se vedlegg 2 for kartfesting av funnene.

4.2.2 Beifunn røys ID 121

Det ble funnet i alt 2,2 gram brent bein i Røys 101. Mengden er fordelt på 13 innmålte funnenheter/enkeltfragmenter (fig. 29). Beina fantes generelt ved bunnen av røysa og relasjonen til røysa er usikker (jf. kap. 3.1.2). Alle de brente beina i Røys 121 gikk med til ¹⁴C-datering (kap. 4.4)

Figur 29. Spredning av brent bein funnet i røys ID 121. Figur: Eivind M. F. Krag, NTNU Vitenskapsmuseet

4.3 Osteologisk analyse

Maria Vretemark ved Västergötlands museum har foretatt en osteologisk analyse av de brente beina funnet i Røys 101 (Vretemark 2018). De få beinfragmentene funnet i Røys 121 ble alle brukt til ¹⁴C-datering, og er dermed ikke artsbestemt.

4.3.1 Osteologisk analyse av brent bein fra Røys ID 101

Totalt 313 fragmenter av brent bein, med en samlet vekt på 60,4 gram, er analysert (Vretemark 2018). Ingen bein lot seg bestemme som menneskebein. Beina var også svært fragmentert og dårlig bevart. De fleste av fragmentene var små biter av rørbein uten bevart utside, og lot seg ikke artsbestemme. I alt lot 23 fragmenter seg artsbestemme. 17 av disse var fra storfe, 4 var fra sau eller geit, 2 var fra svin. Også de ikke-artsbestemte fragmentene hadde en beinstruktur som tilsier at de mest sannsynlig er fra dyr. Vretemark (2018, s. 1) mener at materialet generelt gir mer inntrykk av å være beinavfall fra en boplass (eller lignende kontekst) enn et gravmateriale, og at det ikke primært kan kobles til en gravlegging i røysa, men heller representerer annen aktivitet på stedet.

Tabell 3. Oversikt artsbestemmelse brent bein

U.nr.	Art	Vekt	Antall fragmenter
T27778:5	Storfe	13 g	17
T27778:6	sau/geit	0,9 g	4
T27778:7	svin	0,2 g	2
T27778:8	ubestemt	45,6 g	290

Tabell 4. Osteologisk analyse av bein fra Røys 101. Tabellen løper over tre sider. Etter Vretemark (2018, tab. 1).

ID	vikt i g per ID	art	benslag	antal frag	anmärkning
1478	0,2	obestämt		1	
1516	1,7	obestämt		6	
1517	0,5	obestämt		9	
1518	0,3	obestämt		3	
1519	0,4	obestämt		1	
1520	1,2	obestämt		5	
1521	0,7	obestämt		1	
1522	0,6	nöt?	revben	1	
1522		obestämt		1	
1523	0,1	obestämt		2	
1524	0,4	obestämt		5	
1525	0,1	obestämt		3	
1526	0,1	obestämt		1	
1528	0,6	obestämt		5	
1529	0,2	obestämt		1	
1534	0,1	obestämt		2	
1535	0,1	obestämt		3	
1536	0,5	obestämt		3	
1537	0,2	obestämt		3	
ID	vikt i g per ID	art	benslag	antal frag	anmärkning

1538	1,9	nöt	revben	1	
1538		obestämt		8	
1539	1,6	nöt	revben	1	
1539		obestämt		5	
1540	0,4	obestämt		2	
1541	0,2	får/get?	överarmsben	1	proximal ledyta
1541		obestämt		2	
1542	0,2	obestämt		2	
1543	0,4	obestämt		7	
1544	1,2	nöt	skenben	1	höger sida, lös distal epifys, från ungdjur
1544		obestämt		7	
1545	1,0	nöt	rörben	1	utan epifys, från kalv
1545		obestämt		6	
1548	5,6	nöt	revben	2	
1548		nöt	malleolus	1	
1548		obestämt		30	
1549	11,8	nöt	svanskota	1	hel svanskota från fullvuxet djur
1549		nöt	hålbena	1	
1549		nöt	rörben	1	
1549		nöt	skenben	1	
1550	8,2	obestämt		56	
1551	1,3	obestämt		23	
1569	2,2	nöt	ländkota	1	fullvuxet djur
1569		obestämt		14	
1570	0,8	obestämt		3	
1571	0,8	svin	mellanfotsben IV	1	proximal ledyta
1571		obestämt		10	
1572	6,1	nöt	revben	1	
1572		får/get?	revben	3	
1572		obestämt		27	
1573	2,6	nöt	lårben	1	
1573		svin	sidometapod	1	distal lös epifys, ungdjur
1573		obestämt		3	
1574	0,4	obestämt		6	
1698	0,1	obestämt		1	
1699	0,1	obestämt		1	
1700	0,3	obestämt		2	
1701	3,5	nöt	skenben	2	två fragment med passning, distal lös epifys, höger sida, från ungdjur
1701		obestämt		4	
ID	vikt i g per ID	art	benslag	antal frag	anmärkning

1714	0,3	obestämt		4	
1715	1,0	obestämt		1	
1716	0,2	obestämt		1	
1717	0,1	obestämt		5	
1718	0,1	obestämt		5	
SUM MA	60,4			313	

4.4 14C-Dateringer

Totalt tre prøver ble sendt til datering, en med brente bein fra Røys 101, en med brente bein fra Røys 121 og en med trekull fra kokegrop 1623. Alle prøvene er analysert ved Nasjonallaboratoriet for datering.

Resultatet T27779:3 fra Røys 121 må betraktes som noe upålitelig. Prøven ga tre ulike resultater og mengden målt karbon varierte med måten prøven ble preparert på, hvilket indikerer at prøvematerialets egnethet kan betviles (Pers.med. Marie Josée Nadeau, Nasjonallaboratoriet for datering).

Med forbehold om påliteligheten til T27779:3 ligger dateringene i perioden mellom 653 e.Kr. og 885 e.Kr (tabell 5). Alle tre dateringer overlapper hverandre, men prøven fra Røys 101 er sannsynligvis noen tiår eldre enn prøven fra Røys 121. Dateringen fra kokegrop 1623 er i stor grad sammenfallende med dateringen fra Røys 121.

Tabell 5. ¹⁴C-dateringer

T-nr	Intrasis ID	Lab.ref.	Kontekst/ funn	14C-alder BP	Kalibrert alder (2 sigma)	Materiale
T27779:3	200053	TRa-12537	Røys 121	1215 ± 20	95.4% probability: 722AD (6.6%) 740AD 766AD (88.8%) 885AD	Brent bein
T27780:1	1681	TRa-12538	Kokegrop 1623	1190 ± 15	95.4% probability: 775AD (95.4%) 885AD	Trekull: Corylus sp. Alnus sp.
T27778:9	200055	TRa-12539	Røys 101	1325 ± 20	95.4% probability: 653AD (86.1%) 710AD, 746AD (9.3%) 764AD	Brent bein

4.5 Naturvitenskaplige prøver og analyser

Det ble ikke vurdert som hensiktsmessig å gå videre med analyser av makro- og pollenprøver. Alt innsamlet materiale er kassert.

5 Resultater

Begge røysene var noe skadet av moderne inngrep i kantene, men skadene ser ut til å ha vært av begrenset omfang.

Røys 101 inneholdt brent bein fra dyr som lå spredt blant steinene, hovedsakelig i sørvestre del av røysa. Det ble også funnet et brynefragment i toppen av røysa, og på ulike steder i anlegget tre flintavslag. Beinmaterialet som lot seg artsbestemme er fra storfe, svin og sau eller geit.

I Røys 121 ble det funnet noen få spredte fragmenter av brent bein, samt to flintavslag, på bunnen av anlegget. En kokegrop lå inntil kanten av Røys 101. Bein fra Røys 101 er datert til merovingertiden. Denne dateringen er imidlertid noe upålitelig (kap 4.4). Bein fra Røys 121 er datert til sen merovingertid/ tidlig vikingtid. Dateringen fra kokegropen er sammenfallende med den fra Røys 121.

Det ble ikke funnet gravlegginger i røysene. Imidlertid indikerer rester av en kantmarkering i Røys 101, samt nærheten til gravfelt ID 122958, at røysene ikke har vært rydningsrøyser. Røysene kan ha vært kenotafer eller lignende markeringer. De brente dyrebeina, og den samtidige kokegropen, kan være spor av rituell aktivitet tilknyttet byggingen av disse.

6 Litteratur

Bronk Ramsey, C. (2009). *Bayesian analysis of radiocarbon dates*. Radiocarbon, 51(1), 337-360.

Johansen, T. 2016: *Katalogisering i MUSITs gjenstandsdatabase, NTNU Vitenskapsmuseet. Rev. for VM 20.05.2016. Ver. 1.9*

NTNU Vitenskapsmuseet 2012: *Definisjoner, steinaldernomenklatur, VM, V03* (August 2012).

Sauvage, R. 2017: *Prosjektplan. Kjelklia, Aure Kommune, Møre og Romsdal*. NTNU Vitenskapsmuseet.

Simpson, D. N. 2001: Excel spreadsheet prepared March 2001

Vretemark, M. 2018: *Rapport. Osteologisk analys av benmaterial från Röjs ID 101, Kjelklia, Aure kommune, Møre och Romsdal*. Västergötlands museum

7 Vedlegg

Vedlegg 1 Fotoliste

Vedlegg 2 Kart

Vedlegg 3 Ortomosaikker av profiler

Vedlegg 4 Katalogtekst

4.1 T27778

4.2 T27779

4.3 T27780

Vedlegg 1. Fotolister

Fotoliste røys ID 121, Da 62406

Filnavn	Motiv	Strukturnr/ objektnr	Sett mot	Fotograf	Opptaksdato
Da_62406_001.tif	Steinene i SV kvadrant i røys 121 kommer fram etter fjerning av torv og påførte masser.	121	nord	Kari Berg Dyrendal	29.06.2017
Da_62406_002.tif	Steinene i SV kvadrant i røys 121 kommer fram etter fjerning av torv og påførte masser.	121	øst	Kari Berg Dyrendal	28.06.2017
Da_62406_003.tif	Røys 121. Vi nærmer oss bunnen i SV og NØ kvadranter.	121	nordvest	Eivind M. F. Krag	28.06.2017
Da_62406_004.tif	Røys 121. Vi nærmer oss bunnen i SV og NØ kvadranter.	121	sørvest	Eivind M. F. Krag	29.06.2017
Da_62406_005.tif	Røys 121. Vi nærmer oss bunnen i SV og NØ kvadranter.	121	sørøst	Eivind M. F. Krag	29.06.2017
Da_62406_006.tif	Røys 121. Vi nærmer oss bunnen i SV og NØ kvadranter.	121	nordøst	Eivind M. F. Krag	29.06.2017
Da_62406_007.tif	Kullholdige jordflekker på undergrunnen i SV kvadrant, Røys 121.	121	øst	Eivind M. F. Krag	06.07.2017
Da_62406_008.tif	Kullholdige jordflekker på undergrunnen i NØ kvadrant, Røys 121.	121	vest	Eivind M. F. Krag	06.07.2017
Da_62406_009.tif	Arbeidsbilde. SØ kvadrant røys 101 graves. Røys 121 i forgrunnen.	121	øst	Eivind M. F. Krag	10.07.2017
Da_62406_010.tif	Komposittfoto av Ø profil, røys 121, i forbindelse med prøvetaking	121	øst	Eivind M. F. Krag	10.07.2017
Da_62406_011.tif	Komposittfoto av Ø profil, røys 121, i forbindelse med prøvetaking	121	øst	Eivind M. F. Krag	10.07.2017
Da_62406_012.tif	Komposittfoto av Ø profil, røys 121, i forbindelse med prøvetaking	121	øst	Eivind M. F. Krag	10.07.2017
Da_62406_013.tif	Komposittfoto av Ø profil, røys 121, i forbindelse med prøvetaking	121	sørvest	Eivind M. F. Krag	27.06.2017
Da_62406_014.tif	Arbeidsbilde. Frode graver NØ kvadrant i røys 121.	121	nordøst	Eivind M. F. Krag	27.06.2017
Da_62406_015.tif	Arbeidsbilde. Kari graver SV kvadrant i røys 121.	121	sørvest	Eivind M. F. Krag	28.06.2017
Da_62406_016.tif	NØ kvadrant røys 121 under graving. Røysa var skåret av moderne inngrep på denne siden.	121	sørvest	Frode Iversen	28.06.2017
Da_62406_017.tif	NØ kvadrant røys 121 under graving.	121	vest	Frode Iversen	28.06.2017
Da_62406_018.tif	NØ kvadrant røys 121 under graving.	121	øst	Frode Iversen	28.06.2017
Da_62406_019.tif	NØ kvadrant røys 121 under graving.	121	sørvest	Frode Iversen	20.06.2017
Da_62406_020.tif	Eivind og Raymond snakker med de to første oppmøtte på åpen dag.		sørvest	Frode Iversen	20.06.2017
Da_62406_021.tif	Eivind og Raymond snakker med de to første oppmøtte på åpen dag.		sørøst	Frode Iversen	20.06.2017
Da_62406_022.tif	Eivind og Raymond snakker med de to første oppmøtte på åpen dag.		nordøst	Frode Iversen	20.06.2017
Da_62406_023.tif	Åpen dag.		øst	Frode Iversen	20.06.2017
Da_62406_024.tif	Åpen dag.		nordvest	Frode Iversen	20.06.2017
Da_62406_025.tif	Åpen dag. Raymond har tatt med de besøkende til gravfelt ID 122958.		nordøst	Eivind M. F. Krag	20.06.2017
Da_62406_026.tif	Lokaliteten ved oppstart av prosjektet.		nordvest	Kari Dyrendal	22.05.2017
Da_62406_027.tif	Lokaliteten ligger midt i bildet. Haugen til venstre er dannet av deponerte masser.		sørvest	Eivind M. F. Krag	07.07.2017
Da_62406_028.tif	Profil 1721, (Ø profil) Ortomosaikk.	121	øst	Eivind M. F. Krag	10.07.2017
Da_62406_029.tif	Profil ID 1724, (N profil) Ortomosaikk.	121	nord	Eivind M. F. Krag	10.07.2017
Da_62406_030.tif	Profil ID 1727, (S profil) Ortomosaikk.	121	sør	Eivind M. F. Krag	10.07.2017
Da_62406_031.tif	Profil ID 1730, (V profil) Ortomosaikk.	121	vest	Eivind M. F. Krag	10.07.2017

Fotoliste røys ID 101, Da 62407

Filnavn	Motiv	Strukturnr/ objektnr	Sett mot	Fotograf	Opptaksdato
Da_62407_001.tif	Arbeidsbilde. Røys 101 var på steder påført mye masser, noe som vanskeliggjorde avgrensningen. Kari finner isopor og plast - til dels under store steiner.	101	nordøst	Eivind M. F. Krag	29.05.2017
Da_62407_002.tif	Arbeidsbilde. Avtorving av røys 101.	101	nordvest	Eivind M. F. Krag	29.05.2017
Da_62407_003.tif	Arbeidsbilde. Frode har begynt avtorving av haugen som ligger umiddelbart nord for røys 101. Denne besto av oppkastede masser fra moderne tid.	101	nordøst	Eivind M. F. Krag	29.05.2017
Da_62407_004.tif	Arbeidsbilde. Kare og Frode fjerner påførte masser på røys 101. Knotten er plagsom.	101	vest	Eivind M. F. Krag	13.06.2017
Da_62407_005.tif	Arbeidsbilde. Kari og Frode fjerner påførte masser på røys 101. De påførte massene var særlig tykke på sørvestsiden av røysa.	101	sørøst	Eivind M. F. Krag	13.06.2017
Da_62407_006.tif	Arbeidsbilde. Kari og Frode fjerner påførte masser på røys 101. De påførte massene var særlig tykke på sørvestsiden av røysa.	101	nord	Eivind M. F. Krag	13.06.2017
Da_62407_007.tif	Kari fant et bryne! (Funn ID 1482)	101	vest	Eivind M. F. Krag	13.06.2017
Da_62407_008.tif	Kari rydder på nordvestsiden av røys 101. Steinene er trolig utraste, i alle fall til dels, som følge av inngrep i moderne tid.	101	nordøst	Eivind M. F. Krag	15.06.2017
Da_62407_009.tif	Arbeidsbilde. Kari avdekker røysas nordre kant.	101	vest	Eivind M. F. Krag	15.06.2017
Da_62407_010.tif	Røys 101 etter fjerning av påførte masser.	101	nord	Eivind M. F. Krag	15.06.2017
Da_62407_011.tif	Røys 101 etter fjerning av påførte masser.	101	vest	Eivind M. F. Krag	15.06.2017
Da_62407_012.tif	Røys 101 etter fjerning av påførte masser.	101	sør	Eivind M. F. Krag	15.06.2017
Da_62407_013.tif	Røys 101 etter fjerning av påførte masser.	101	øst	Eivind M. F. Krag	15.06.2017
Da_62407_014.tif	Utgravningen av Røys 101 er i gang. Frode graver NV kvadrant, mens Kari holder på med SØ kvadrant.	101	vest	Eivind M. F. Krag	19.06.2017
Da_62407_015.tif	Graving av NV kvadrant i Røys 101. Det er mye sand og jord mellom steinene. Bildet gir et godt inntrykk av massene i hele kvadrantens dybde.	101	vest	Eivind M. F. Krag	19.06.2017
Da_62407_016.tif	Kari graver SV Kvadrant. De fleste av de brente beinene som ble funnet i denne fasen av graving lå spredt i området i nedkanten av bildet.	101	nord	Eivind M. F. Krag	19.06.2017
Da_62407_017.tif	Røys B, NØ kvadrant. Undergrunnen begynner å dukke opp mellom steinene. En mulig steinpakning som så ut til å kunne være gravd ned i undergrunnen er synlig en anelse til venstre, og nedenfor, midten av bildet. Denne ble avskrevet.	101	nord	Eivind M. F. Krag	20.06.2017
Da_62407_018.tif	Brente bein <i>in situ</i> i SØ kvadrant, Røys 101.	101	øst	Eivind M. F. Krag	20.06.2017
Da_62407_019.tif	Nordvestre kvadrant, Røys 101. Undergrunnen har kommet fram, og bare spredte steiner ligger igjen.	101	sørøst	Eivind M. F. Krag	21.06.2017
Da_62407_020.tif	Brente bein i SV kvadrants østlige profil,	101	øst	Eivind M. F. Krag	26.06.2017
Da_62407_021.tif	Ferdig halvgravd røys 101. Oversiktsbilde.	101	sørvest	Eivind M. F. Krag	26.06.2017
Da_62407_022.tif	Ferdig halvgravd røys 101. Oversiktsbilde.	101	nordøst	Eivind M. F. Krag	26.06.2017
Da_62407_023.tif	Ferdig halvgravd røys 101. Oversiktsbilde.	101	nordvest	Eivind M. F. Krag	26.06.2017
Da_62407_024.tif	Ferdig halvgravd røys 101. Oversiktsbilde.	101	sørøst	Eivind M. F. Krag	26.06.2017
Da_62407_025.tif	Arbeidsbilde. Kari måler inn kokegrop ID 1623 ved røys 101.	101	nordvest	Eivind M. F. Krag	28.06.2017

Da_62407_026.tif	Profilfoto av kokegrop ID 1623	1623	nordøst	Kari Berg Dyrendal	04.07.2017
Da_62407_027.tif	Arbeidsbilde. Er stedvis nede på sterilen i SØ kvadrant, Røys 101. På dette nivået finner vi fortsatt noe brent bein. Det er også små områder med kullstøv eller kullbiter.	101	vest	Kari Berg Dyrendal	11.07.2017
Da_62407_028.tif	Frode og Kari renser røys 101.	101	sør	Eivind M. F. Krag	23.05.2017
Da_62407_029.tif	Arbeidsbilde. Røys 101 i forgrunnen. Gravingen av røys 121 er i gang i bakgrunnen.	101	nordøst	Eivind M. F. Krag	27.06.2017
Da_62407_030.tif	Profil ID 1579, (S profil) Ortomosaikk.	101	sør	Eivind M. F. Krag	27.06.2017
Da_62407_031.tif	Profil ID 1589, (V profil) Ortomosaikk.	101	vest	Eivind M. F. Krag	27.06.2017
Da_62407_032.tif	Profil ID 1671, (Ø profil) Ortomosaikk.	101	øst	Eivind M. F. Krag	27.06.2017
Da_62407_033.tif	Profil ID 1673, (N profil) Ortomosaikk.	101	nord	Eivind M. F. Krag	27.06.2017

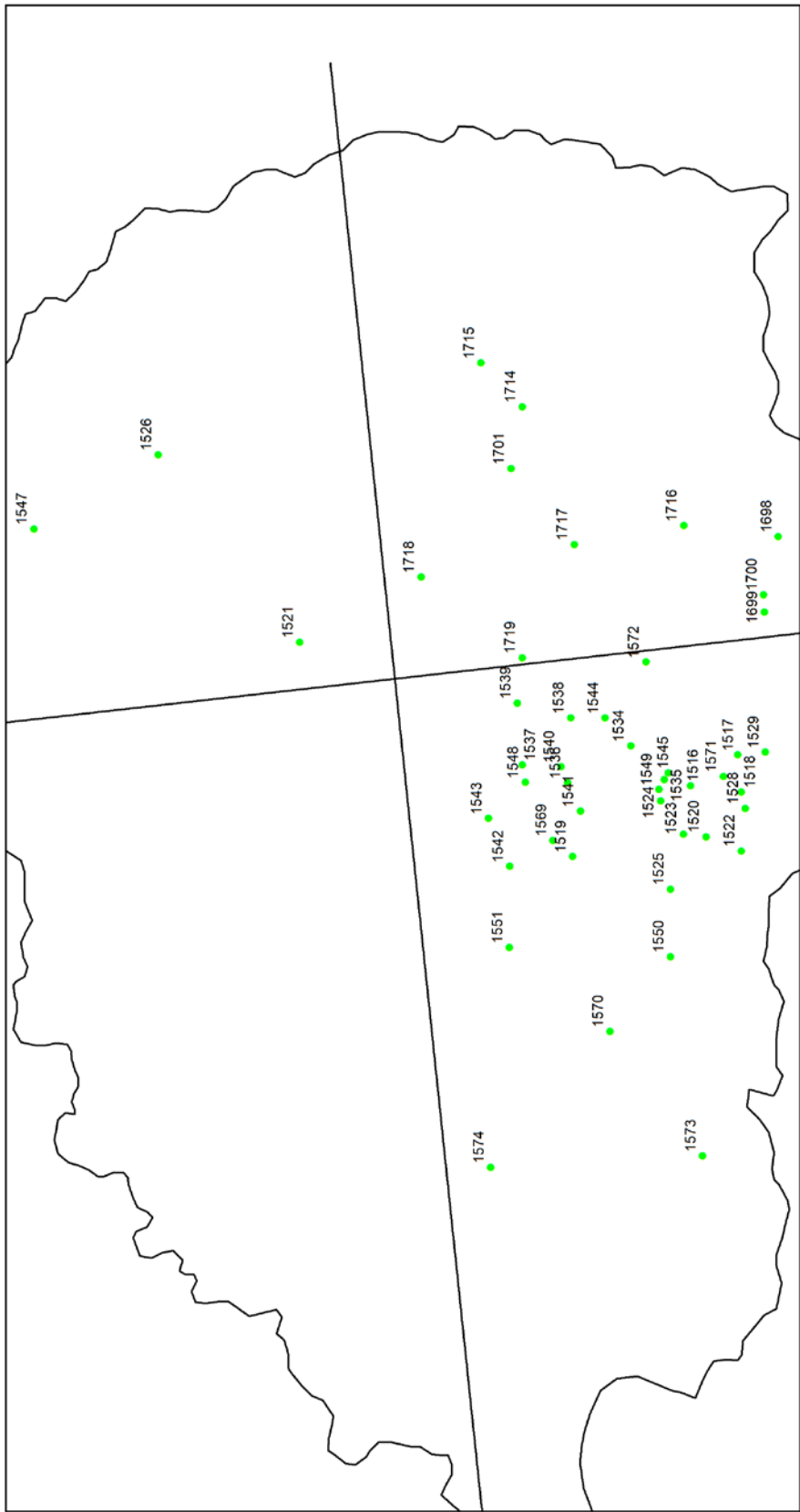
Fotoliste dronefoto, Da 62408

Filnavn	Motiv	Sett mot	Fotograf	Opptaksdato
Da_62408_001.tif	Dronefoto. Lokaliteten etter innledende avtorving av røysene. (Røys 101 til venstre, 121 til høyre).	nordvest	Raymond Sauvage	08.06.2017
Da_62408_002.tif	Dronefoto. Lokaliteten etter innledende avtorving av røysene. (Røys 101 til venstre, 121 til høyre).	nordvest	Raymond Sauvage	08.06.2017
Da_62408_003.tif	Dronefoto. Lokaliteten etter innledende avtorving av røysene. (Røys 101 til venstre, 121 til høyre).	nordvest	Raymond Sauvage	08.06.2017
Da_62408_004.tif	Dronefoto. Lokaliteten ligger til venstre bildets midt. Gravfelt ID 122958 ligger i skogen i forgrunnen, på begge sider av vegen.	vest	Raymond Sauvage	08.06.2017
Da_62408_005.tif	Dronefoto. Lokaliteten ligger til venstre bildets midt. Gravfelt ID 122958 ligger i skogen i forgrunnen, på begge sider av vegen.	vest	Raymond Sauvage	08.06.2017

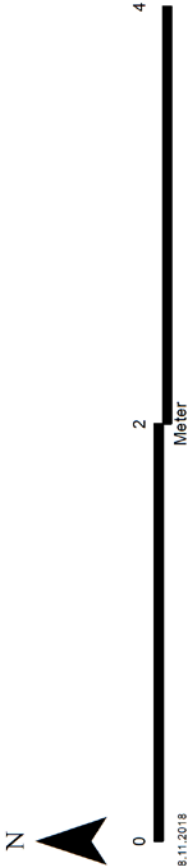
Fotogrammetrier

Filmnr.	Motivbeskrivelse	Fotograf
Da62409	Fotogrammetri av lokaliteten før undersøkelse.	Eivind M. F. Krag
Da62410	Fotogrammetri av røys ID 101 etter avtorving.	Eivind M. F. Krag
Da62411	Fotogrammetri av røys ID 121 etter avtorving.	Eivind M. F. Krag
Da62412	Fotogrammetri av røys ID 121 etter at påført masse er fjernet.	Eivind M. F. Krag
Da62413	Fotogrammetri av røys ID 101 etter at SV og NØ kvadranter er ferdig gravde.	Eivind M. F. Krag
Da62414	Nært bunnen i SØ og SV kvadranter i røys ID 121.	Eivind M. F. Krag
Da62415	Ved bunnen i NØ og SV kvadranter i røys ID 121.	Eivind M. F. Krag
Da62416	Røys ID 101. Hvitvaskede stener (trolig reparasjon) i NV kvadrant er fjernet. Mulig kantmarkering i opprinnelig røys er synlig.	Eivind M. F. Krag

Vedlegg 2. Kart, funnspredning.

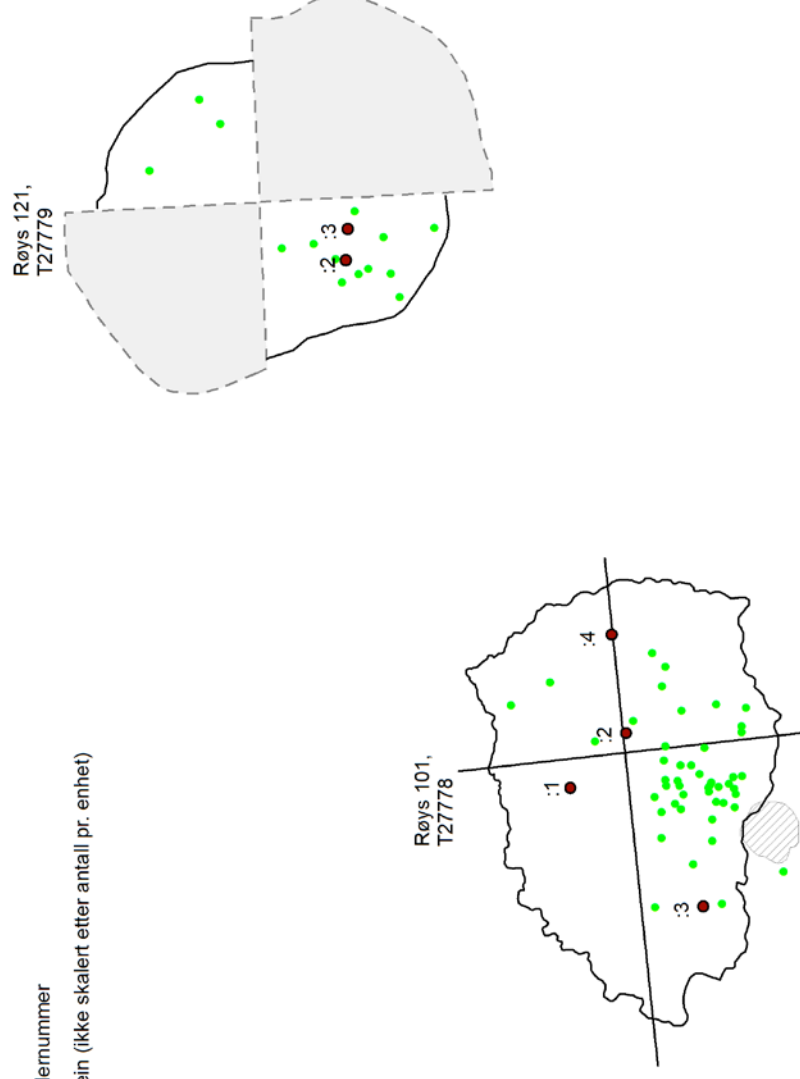
Funnenheter, brent bein, Røys ID 101

Tegnforklaring

- Littiske funn med undernummer
- Funnheter brent bein (ikke skalert etter antall pr. enhet)
- ▨ Kokegrop 1623

Funn, røys ID 101 og 121. Kjelkha.

Vedlegg 3. Ortomosaikker, profilfoto.

Profil 1589 (Da_62407_031)

Profil 1671 (Da_62407_032)

Profil 1673 (Da_62407_033)

Profil 1579 (Da_62407_030)

Ortomosaikker av profiler i røys ID 101.
Fargeforskjeller profilene i mellom skyldes ulike lysforhold under opptak

Profil 1724 (Da_62406_029)

Profil 1727 (Da_62406_030)

Profil 1730 (Da_62406_031)

Profil 1721 (Da_62406_028)

Ortomosaikker av profiler i røys ID 121.
Fargeforskjeller profilene i mellom skyldes ulike lysforhold under opptak

Vedlegg 4.2. Katalogtekst, røys ID 101

T27778/1-9

Gravfunn fra **yngre jernalder** fra KJELKLIA, av VAAG (35/43), AURE K., MØRE OG ROMSDAL.

1) **Bryne** av bergart. *Gjenstandsdeler*: fragment.

Fragment av bryne i grå bergart. Brutt i begge ender. Trapesformet tverrsnitt. Alle fire langsider er brukt, den smaleste siden er noe konkav fra ende til ende.

Fnr: 1482.

Mål: *L*: 8,3 cm. *T*: 2,0 cm. *H*: 1,5 cm.

Struktur: 101 Funnet i toppen av røysa

2) **Avslag** (medioavslag) av flint.

Flintavslag med cortex.

Fnr: 1481.

Mål: *L*: 1,4 cm.

Struktur: 101 i toppen av røysa

3) **Avslag** (medioavslag) av flint.

Flintavslag med cortex.

Fnr: 1546.

Mål: *L*: 1,9 cm.

Struktur: 101 blant steinene i røysa

4) **Avslag** (medioavslag) av flint.

Flintavslag med cortex.

Fnr: 1720.

Mål: *L*: 3,5 cm. *B*: 1,7 cm.

Struktur: 101 ved bunnen av røysa

5) **Osteologisk materiale** (brent animalosteologisk) av bein, *var.* storfe. *Antall*: 17.

Små fragmenter fra minst tre individer (en kalv, et ungdyr og et fullvoksnet individ).

Fnr: 1478. *Vekt*: 13 gram.

Struktur: 101 Gravrøys

6) **Osteologisk materiale** (brent animalosteologisk) av bein, *var.* sau/geit. *Antall*: 4.

Fire små fragmenter brent bein fra sau eller geit.

Vekt: 0,9 gram.

Struktur: 101 Gravrøys

7) **Osteologisk materiale** (brent animalosteologisk) av bein, *var.* svin. *Antall*: 2.

To små fragmenter bren bein fra svin, minst ett av dem er fra et ungdyr.

Vekt: 0,2 gram.

Struktur: 101 Gravrøys

8) **Osteologisk materiale** (brent animalosteologisk) av bein, *var.* ubestemt art. *Antall*: 290.

290 fragmenter brent bein som ikke har latt seg artsbestemme. Benstrukturen indikerer at det trolig dreier seg om dyrebein.

Vekt: 45,6 gram.

Strukturnr: 101 Gravrøys

9) **Prøve** (annen prøve) av bein.

14C-analyse utført på brent bein. Resultatet kan være noe upålitelig (se utgravningsrapporten). Lab.ref. TRa-12539, 1325 ± 20 BP, Cal. 68.2% probability: 660AD (68.2%) 684AD, 95.4% probability: 653AD (86.1%) 710AD, 746AD (9.3%) 764AD

Fnr: 200055.

Strukturnr: 101 Brent bein funnet spredt i røysa.

Funnomstendighet: Arkeologisk undersøkelse av gravrøys i forbindelse med bygging av kommunalt pumpehus. Feltleder: Eivind M. F. Krag. Prosjektleder: Raymond Sauvage. Røysa var noe skadet i kantene som følge av inngrep under etableringen av industriområdet, og det var utført en reparasjon av røysa ved dens vestlige ende. Røysa var bygd opp i en høyde av ca. 0,6 m, og var 7,25 m lang og 5 m bred, orienter øst-vest. Røysa har opprinnelig vært jordfri og anlagt direkte på markoverflaten. Restene av en kantmarkering ble påvist i nordvestre del. Tre kvadranter ble totalgravd, mens den fjerde bare delvis ble undersøkt. De brente beina lå spredt blant steinene i hele røysas høyde, men var hovedsakelig konsentrert i den sørvestre kvadranten. Brent bein er datert til 653 - 764 e.Kr. Det er imidlertid knyttet noe usikkerhet til prøvens pålitelighet (se utgravningsrapporten). Undersøkelsen omfattet også en røys til (T27779) samt en kokegrop (T27780). Kokegropa lå helt inntil røysas sørlige kant.

Kartreferanse/-koordinater: Projeksjon: EU89-UTM; Sone 32, N: 7016715,694, Ø: 476731,94.

LokalitetsID: 162662.

Innberetning/litteratur:

Krag, E.M.F og Sauvage, R., 2018, *Arkeologisk utgravning av to gravrøysar, Kjellkila industriområde, Aure kommune, Møre og Romsdal*. Arkeologisk rapport. NTNU

Vitenskapsmuseet

Funnet av: Eivind Magnus Færøy Krag.

Funnår: 2017.

Katalogisert av: Eivind Magnus Færøy Krag.

Vedlegg 4.2. Katalogtekst, røys ID 121

T27779/1-3

Gravfunn fra **yngre jernalder** fra KJELKLIA, av VAAG (35/43), AURE K., MØRE OG ROMSDAL.

1) **Avslag** (medioavslag) av flint.

Flintavslag, varmepåvirket.

Fnr: 1621.

Mål: L: 2,1 cm.

Strukturnr: 121 Ved bunnen av røysa

2) **Avslag** (medioavslag) av flint.

Flintavslag. Varmepåvirket.

Fnr: 1606.

Mål: L: 1,1 cm.

Strukturnr: 121 Ved bunnen av røysa

3) **Prøve** (annen prøve) av bein.

14C-datering utført på brent bein. Lab.ref. TRa-12537, 1215 ± 20 BP, cal. 68.2% probability: 771AD (6.6%) 779AD, 790AD (61.6%) 868AD, 95.4% probability: 722AD (6.6%) 740AD, 766AD (88.8%) 885AD

Fnr: 200053.

Strukturnr: 121 spredt på bunnen av røysa.

Funnomstendighet: Arkeologisk undersøkelse av gravrøys i forbindelse med bygging av kommunalt pumpehus. Feltleder: Eivind M. F. Krag. Prosjektleder: Raymond Sauvage. Røysa var noe skadet i kantene som følge av inngrep under etableringen av industriområdet. Den var bygd opp i en høyda av ca. 0,9 m, var 7 m lang, 6 m bred og hadde et nærmest trapesformet grunnplan. Røysa har opprinnelig vært jordfri og anlagt direkte på markoverflaten. Halvparten av røysa ble undersøkt ved graving av motstående kvadranter. Funnene består av to varmepåvirkede flintavslag og noen få spredte fragmenter av brent bein. Alle funnene ble gjort ved bunnen av røysa og har en noe usikker relasjon til anlegget. De brente beina er datert til 722-885 e.Kr. Undersøkelsen omfattet også en røys til (T27778) samt en kokegrop (T27780). T27778 lå 5-6 m sørøst for T27779.

Kartreferanse/-koordinater: Projeksjon: EU89-UTM; Sone 32, N: 7016715,694, Ø: 476731,94.

LokalitetsID: 162662.

Innberetning/litteratur:

Krag, E.M.F. og Sauvage, R., 2018, *Arkeologisk utgravning av to gravrøysar, Kjelklia industriområde, Aure kommune, Møre og Romsdal*. Arkeologisk rapport. NTNU

Vitenskapsmuseet

Funnet av: Eivind Magnus Færøy Krag.

Funnår: 2017.

Katalogisert av: Eivind Magnus Færøy Krag.

Vedlegg 4.3. Katalogtekst, Kokegrop ID 1623

T27780/1

Ubestemt funnkategori fra **merovingertid/vikingtid** fra KJELKLIA, av VAAG (35/43), AURE K., MØRE OG ROMSDAL.

1) **Prøve** (trekullprøve) av trekull, *Corylus* sp. og *Alnus* sp..

Lab.ref. TRA-12538. 1190 ± 15 BP, cal. 68.2% probability: 779AD (12.5%) 792AD, 803AD (35.1%) 843AD, 857AD (20.6%) 880AD, 95.4% probability: 775AD (95.4%) 885AD

Fnr: 1681.

*Struktur*nr: 1623 kokegrop

Funnomstendighet: Arkeologisk undersøkelse av lokalitet med to gravrøyser i forbindelse med bygging av kommunalt pumpehus. Feltleder: Eivind M. F. Krag. Prosjektleder: Raymond Sauvage. T27780 omfatter en kokegrop som lå helt inntil den ene av de to røysene (T27778 og T27779) på lokaliteten. Kokegropa er datert til 775-885 e.Kr.

Kartreferanse/-koordinater: *Projeksjon*: EU89-UTM; *Sone* 32, *N*: 7016715,694, *Ø*: 476731,94.

LokalitetsID: 162662.

Innberetning/litteratur:

Krag, E.M.F. og Sauvage, R, 2018, *Arkeologisk utgravning av to gravrøyser, Kjelklia industriområde, Aure kommune, Møre og Romsdal*. Arkeologisk rapport. NTNU Vitenskapsmuseet

Funnet av: Eivind Magnus Færøy Krag.

Funnår: 2017.

Katalogisert av: Eivind Magnus Færøy Krag.

NTNU Vitenskapsmuseet er en enhet ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, NTNU.

NTNU Vitenskapsmuseet skal utvikle og formidle kunnskap om natur, kultur og vitenskap. Museet skal sikre og forvalte de vitenskapelige samlingene og aktivisere dem gjennom forskning, formidling og undervisning.

Seksjon for arkeologi og kulturhistorie har forvaltningsansvar for automatisk fredete kulturminner og skipsfunn i Nordmøre, Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag, nordlige Romsdal og Nordland til og med Rana. Seksjonen foretar arkeologiske undersøkelser på kulturminner over og under vann, i henhold til kulturminneloven.

ISBN 978-82-8322-162-6

ISSN 2387-3965

© NTNU Vitenskapsmuseet

Publikasjonen kan siteres fritt med kildeangivelse

www.ntnu.no/vitenskapsmuseet